

Debreceni független Újság

politikai napilap

Az a bizonyos „lajstromos választás”

Írta: Juhász Nagy Sándor

Hegyemegi Kiss Pál hosszú cikkben foglalkozik azzal a Független Újságban megjelent nyilatkozatommal, melyet a lap kérésére a választójogi paktum botrányával kapcsolatban adtam. Ebben a cikkben állandóan személyemet támadja, akkor, amikor a kérdéses nyilatkozatban még csak meg sem említettem a nevét, sőt, ha vonatkozás volt rá, hát a nyilatkozatom végén inkább aranyhídat kínáltam fel neki, hogy vegye revízió alá álláspontját és térjen vissza a régi elvi alapra. Ehelyett mindenáron belém kötölközik. Sajnálom, ha úgy járna, mint az a vívó, aki belerohan az ellenfele kardjába, mikor ez meg sem akarja vágni.

Hegyemegi Kiss Pál cikkében többek között van egy gyanúsítás és van egy alapvető elvi tévedés. A sok szóbeszéd helyett csupán erre a kettőre akarok válaszolni.

A gyanúsítással hamar végzek. Nem igaz az, hogy a Debreceni Független Újságot én irányítanám és hogy az ellene folyó kampányban részem volna. Megnyugtathatom, hogy ha én irányítanám a lapot, akkor a személye elleni támadások nem jelentek volna meg, mert nekem szokásom, hogy még a legigazságosabb alapon sem szeretek háborúskodni és inkább a türelem álláspontjára helyezkedem. Viszont a reám kényszerített harcok elől nem szoktam kitérni. A Független Újsággal fennálló kapcsolatomból mindössze annyi, hogy nagyrítván cikkeket írok bele és megtiszteltetésnek tekintem, hogy ez a régi és jelentős ellenzéki újság teret ad nekem, hogy véleményemet elmondhassam. A többi kombináció teljesen légből kapott, alap nélküli gyanúsítás.

Az elvi tévedés pedig az, mintha én amiatt itélném el a független kisgazda agrárpárt választójogi tervezetét, mert az a lajstromos szavazás alapján készült. Nagyobb baj van itt ennél és én az ártatlan lajstromos szavazás átlátszó leplet kénytelen vagyok fellebbenteni.

Az tény, hogy én nem vagyok a lajstromos szavazásnak híve és ennél az egyes kerületi választási rendszert többre tartom. Erről azonban egy szót sem szóltam a kifogásolt nyilatkozatomban. Más és

többet kifogásoltam én, mint a lajstromos szavazás rendszerét.

Nem helyeslem a lajstromos szavazást akkor sem, mikor azt a köztársasági kormány életbe akarta léptetni. Ez ellen emelt különvéleményemet egyenesen beírtam a minisztertanács jegyzőkönyvébe. Viszont a lajstromos szavazás rendszerét annyira nem utasítom vissza, hogy az ellen keresztes háborút akarnék hirdetni. Ma sem bánom túlságosan, ha tisztességes formák közt életbe léptetnék.

Az államtanban ma is állandóan vitás, hogy melyik rendszer jobb: az egyes kerületi rendszer, vagy a lajstromos szavazás? Ezzel a kérdéssel meglehetősen sokat foglalkoztam. Franciaországban tartózkodtam 1912-ben, amikor efelett a nagy küzdelem lefolyt. Számítalan gyűlésen hallgattam a legkiválóbb vitázókat erről a kérdéstről. Jaurest, aki mellette érvelt, Painlevét, a nagy matematikust, későbbi miniszterelnököt, aki számadatokkal bizonyította a lajstrom tarthatatlanságát. A francia nép azonban behozta a lajstromos rendszert, de csak azért, hogy alig pár év múlva újra visszaállítsa a régi egyes kerületi választást. *Ma is egyes kerületi rendszer van a demokráciák ősi országaiban, így Franciaországban, Nagy Britanniában, Svájcban és az Északamerikai Egyesült Államokban.*

Azonban — ismétlem — *felőlem tisztességes formában akár holnap behozhatnák a lajstromos rendszert; én ugyan nem helyeselném, de senkit se támadnék érte. De tisztességtelen formák ellen kénytelen vagyok fennhangon tiltakozni, mert különben bárki azt mondhatná rólam, hogy hallgatással elősegítem a magyar nép újabb leigázását. Ezt a cimboráskodó hallgatást senki se kérje tőlem, még az édes testvérem se.*

A független kisgazda agrárpárt által a kormányznak titokban átadott választójogi felkínálkozásban nem az a baj, hogy lajstromos alapon készült, hanem az a baj, hogy *milyen* az a lajstromos alap. Mert ennek a rendszernek számtalan fajtája van.

A külföld egyes országai azért kísérleteznek a lajstromos választási rendszerrel, hogy ez által a

kisebbségek érvényesülését elősegítsék. Ezért hívják aránylagos választási rendszernek (repräsentation proportionelle), ami azt jelenti, hogy az országban minden aránytalanul a reá adott szavazatok arányában szóhoz jusson, képviselőt kaphasson. Sok helyen még az egész országban leadott töredékszavazatokat is központilag össze számlálják és ha valamely kis ellenzéki párt a kerületekben sehol mandátumot nem kapott, akkor a központi összeszámlálás alapján próbálják meg, hogy mégis képviselőselethez jusson.

A független kisgazda agrárpárt titokban átadott tervezete ellenben nemcsak az elenyésző kisebbségeket, hanem *burkolt formában minden jelentős ellenzéki törekvést is egyszerűen le akar bunkózni.*

Multkori nyilatkozatomban már rámutattam arra, hogy micsoda perfidia azt kívánni, hogy csak az a párt indulhasson az új választásokon, amelynek a *jelenlegi parlamentben* legalább tíz képviselője ül. Erősen ráteszem a hangsúlyt a jelenlegi parlamentre. Avagy 10 törvényhatóságban legalább ezer-ezer ajánlót produkáljon az a párt, akkor, amikor az egész Tiszántúlon alig van ma már tíz törvényhatóság, de meg amikor a mai választói rendszernek is egyik legsúlyosabb hibája a nagytömegű ajánlások kívánása. De ez még nem minden. Azt is akarja a botrányos tervezet, hogy csak az a párt kaphasson egyáltalán képviselőt, melynek legalább öt jelöltjét megválasztották. Ha tehát egy párt elindul és a fenti óriási nehézségek után valahogyan mégis választásra bocsátják és négy jelöltjét megválasztották, akkor ezt a négy jogérvényesen megválasztott képviselőt egyszerűen hazaküldik, mert legalább öt kell ahhoz, hogy a parlamentbe egyáltalán bejuthassanak. Már csak azt senki se kívánja entőlem, hogy *ilyen vérlázító javaslatokat* én szó nélkül végig hallgassak, pedig ennél még különbe is vannak abban a tervezetben.

A független kisgazda agrárpárt tehát nem azért akarja a lajstromos szavazást, hogy az országban minden vélemény szóhoz iuthasson.

hanem éppen megfordítva, azért, hogy pártidiktatúrát létesítsen. Már pedig engedelmet kérek, nekem az már mindegy, hogy minek nevezik azt a diktatúrát és hogy ki csinálja meg. Én nem kérek belőle.

Csakhogy legmélyebb sajnálatomra ennél még tovább is kénytelen vagyok menni. Megcáfoltam azt, hogy én azért kifogásolnám a tervezetet, mert lajstromos választást akar és kimutattam azt, hogy nem ez a bajom velem, hanem az a bajom, hogy *ilyen perfid* lajstromos rendszert akar. De — ismétlem — *ennél még tovább is kell mennem.*

Még nem is az a fő hiba, hogy ilyen perfid az a választójogi tervezet, hanem a fő hiba, ami elrejtve ott ül a titkos és titokzatos tervezet spanyolfala mögött. Nézzünk csak mögé.

Elvégre sok ember azt mondja, hogy mit törődöm én ma a választójoggal. Kenyerről és életről van ma itt szó. Mit törődöm én a választással és a választójogi elméletekkel. Hagyjanak nekem békét vele. Hát az a baj, hogy ennek a paktumos ajánlatnak mélyebb, nagyobb és csúnyább jelentősége van, mint a választójog.

Itt felkínálkozás történt. És ez a fő hiba.

Ma egy politikai rendszer uralkodik az országban, melynek ösmerjük belpolitikai, külpolitikai és gazdasági tévedéseit. Ezt a rendszert én nem helyeslem és rendszerváltozást szeretnék. Mások helyeslik és nyíltan oda állnak a kormány támogatására. Ezt én megértem. De azt nem helyeslem, hogy egy párt maga köré tömörítse az ország ellenzéki erőinek nagy tömegét és akkor ezt az összegyűjtött tábort egyszerre és együtt adja át annak a kormányzati rendszernek, mely ellen megszervezte.

Megjósolom, hogy ennek a választójogi és ezen túlmenő paktálásnak az lesz a következménye, hogy a paktálók két szék között a pad alá fognak kerülni. Már 1932 elején azt hirdették, hogy Gaál Gaszton lesz a miniszterelnök. Az Eckhardt miniszterelnökségéről már tavaly őszön, mint befejezett tényről beszéltek. Már akkor megmondtam, hogy ezek a reménykedések nem válnak be. Most pedig nyilvánvaló, hogy az a paktum, melyet terveztek, abban a formában nem fog megvalósulni. És akkor lesznek a paktálásnak kárvalóttjai. Nem azok, akik csak úgy átszállingóztak az ellenzéki oldalra, hanem azok, akik régen ellenzékiek voltak. Ezek nem fognak tudni az új alakulásban elhelyezkedni.

SALGÓTARJÁNI
Perpetuum Gnom

Rex és Kalor

elismert, legjobb kálykák
hazai barnaszénhez!

LIGNOR

fatüzelésű folytonégo
kályha az ideny
szenzációja!

Kaphatók
nagy választékban

Sesztina Lajos
vasnagykereskedésében
DEBRECEN

amikor vissza akarnak állni az eredeti ellenzéki alapra, akkor veszik észre, hogy nem biztos többé ez a talaj. Akkor talán még szükség lehet olyan emberekre, akik a mai nehéz órákban is minden támadás és gáncs dacára kitartottak és akkor talán még jó lesz az a néhány kis sziklasziget, mely kiemelkedik a paktumos hullámokból. Ki lehet kötni oda a behúzott vitorlájú hajókat.

Felmentette a bíróság a sikkasztással vádolt susztert

Rimóczi Gyula, debreceni cipész-mester állott a debreceni tábla előtt pénteken sikkasztással vádolva. A vádlott cipész tavaly márciustól egészen novemberig elszámolásban állott Frenkel Andor, debreceni bőrkereskedővel. Ez idő alatt a vád szerint a kereskedőtől összesen 1500 pengő értékű bőrt vett és nem tudott elszámolni mintegy 300 pengő körüli összeggel. Frenkel erre feljelentette sikkasztásért. A debreceni törvényszéken annak idején megtartott főtárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy nem volt közöttük írásbeli megállapodás, csupán szóbelileg állapodtak meg abban, hogy ha nem tud fizetni a bőrt, köteles átadni Frenkelnek a kész cipőket. A suszter különben meglehetősen súlyos anyagi körülmények között él és viszonyai kényszerítették rá, hogy ennyivel hátrálékban maradjon az elszámolásban. A törvényszék annak idején büncselekmény hiányában felmentette a cipész-mestert, aki ellen az ügyész elejtette a vádat. A tábla a törvényszék felmentő ítéletét a pótmagánvádlóként a tábla elé kerülő ügyben jogerősen helybenhagyta.

— Esperantó nyelvtanfolyam az Újságíró Clubban. A nemzetközi érintkezések ápolása céljából az Újságíró Club esperantó nyelvtanfolyamot rendez. A tanfolyamot Boczán József, az esperantó nyelv alapos ismerője tartja, heti két órán át. A tanfolyam 20 órából áll és óránként ötven fillérbe kerül. Ezáltal mindenkinek módjában áll a jövő nemzetközi nyelvét alaposan elsajátítani. Beiratkozni lehet délelőtt 11—1 óráig délután 6—8 óra között az Újságíró Clubban, Piac ucca 26. szám, első emelet.

A LEGJOBB HIRDETÉSI
ORGANUM A DEBRECENI
FÜGGETLEN ÚJSÁG.

Az antanthatalmak könyörögtek a hadianyaggyárnak, hogy segítsen rajtuk

London, szeptember 14. A washingtoni szenátus hadiipari vizsgálóbizottságának múlt éjszakai ülésén megállapították, hogy a Dupont és Nemorus löporgyár a világháborúban 1245 millió dollár értékű üzleteket kötött. Bone szenátor kijelentette, hogy

a cég háborús forgalma 458 százalékkal tiszta nyereséget hozott.

Az Angol Vegyészeti Tröszt közvetlenül tizenegy angol társaságban, közvetve egyvenöt egyéb angol vállalatban és további ötvenöt részvénytársaságban van pénzügyileg érdekelve. Midőn a bizott-

ság tagjai elszörnyülködtek a szédítően magas nyereség felett, az egyik Dupont-fivér a következőket mondta:

— Nem követtünk el semmi megvetésre méltó dolgot. A szövetségesek kérelmeire dolgoztunk a világháborúban, ők jöttek hozzánk és

könyörögtek, hogy segítsünk rajtuk,

mert senki sem tudott termelni, csak mi. A szövetségesek nagyon boldogok voltak, hogy megfizethették szolgáltatainkat.

Bevették a fejét, eltörték a lábát, de az áldozat észre sem vette

Mig sínberakták a törött lábát, harsányan dalolt és a másnapi ébredéskor hallotta csodálkozva, hogy megverték

A pátriarkális falusi élet egyik kedves és meghatározó csendélete zajlott le csütörtökön este Hajdúdorog egyik uccáján. Zsádányi István és György két egytestvér gazdaglegény alaposan a fenekére nézett a flaskának az egyik korcsmában és körülbelül másodfokú alkoholembergezéses állapotban mentek hazafelé. Gondosan végigtapogatván a kerítéseket. Utközben legnagyobb örömeikre azt vették észre, hogy Sebő Mihály 68 esztendősi régi haragosuk előttük igyekszik hazafelé. Az öreg azonban még fiatal tisztelőinél is súlyosabb kadarka és törkölymérgezésben leleledett. Olyannyira, hogy szentanuk állítása szerint egyszerre haladt az ucca mindkét oldalán. Így aztán ifjú tisztelői hamarosan utólérték s akkorára már, hogy agg barátjuk iránt érzett barátságukat kellő modorban kifejezhessék karókat, vasvillát és egy csukavágó műszert vettek magukhoz. Eme műszerekkel az-

tán olymódon vették kezelésbe az öreget, hogy annak feje betört, azonkívül az egyik lába is szerencsésen eltört és Sebő bácsi ottmaradt az uccán alaposan helybenhagyva. Később szedték aztán fel és vitték orvoshoz. Az öreg azonban látszólag nem vett tudomást a kapott tisztelőnyilvánításokról, mert amikor az orvos a törött lábát sinbe rakta és helyreigazította, akkor is harsányan énekelte a „Nem vagy legény Berci” kezdetű műdalt, majd azt híven, hogy a korcsmában van, harsány hangon italokat rendelt. A danolást hazaszállítása közben is szorgosan folytatta. Másnap reggel aztán nagy meglepetéssel hallotta, amikor hozzátartozói tájékoztatták éjjeli kalandjáról. A két tisztelőreméltó testvér a csendőrség letartóztatta és beszállította a debreceni ügyészség fogházába. Kihallgatásukat szombaton kezdi meg a vizsgálóbíró.

Megrázó új részletek a tengeren égő Morro Castle drámájáról

Newyork, szeptember 14. A Morro Castle szerencsétlensége ügyében megindult vizsgálat további folyamán a President Cleveland két újabb tisztje tett terhelő vallomást a hajó kapitánya ellen, szemére vetve a mentőcsónakok késedelmes lebecsítését.

A President Cleveland egyik matrózának vallomása szerint

a hajó közel egy óra hosszat horgonyzott a Morro Castle közelében és ez alatt az idő alatt egyetlen csónakot sem bocsátottak vízre.

Mikor végre mégis elindult egy mentőcsónak, annak a legénysége még csak kísérletet sem tett, hogy felmenjen az égő Morro Castle fedélzetére, jöllehet akkor még több ember tartózkodott az égő gőzös fedélzetén.

Egy newyorki utazó, aki a Morro Castle gőzösen utazott, elmondta, hogy pisztolyt szegezett egy emberre, aki nyilván a szerencsétlenül járt hajó legénységéhez tartozott és le akart ugrani az egyik mentőcsónakba.

A rendőr rákiáltott:

„Azonnal a halál fia, ha leugrik!”

Elmondotta továbbá, hogy mikor a feleségét lebecsítették az egyik mentőcsónakba, az nem akarta befogadni és a felesége vízbefut.

A dohányzóterem pincére, aki a tüzet felfedezte, elmondotta, hogy az egyik utas panaszkodott neki a fűtőszag miatt, mire a dohányzó egyik szekrényéből füstöt látott előtörni. Egy másik rendőr, aki szintén mint utas tartózkodott a Morro Castle fedélzetén,

érthetetlennek találta, hogy a mentőgőzösök miért nem jártak körül a Morro Castlet, holott akkortájt mintegy 150 ember volt a vízben.

A vizsgálat megállapította, hogy a Morro Castle öt mentőcsónakja közül az elsőben

92 főnyi legénység és csupán 4 utas ért partra.

A szövetségi ügyészség elrendelte, hogy Willmott kapitány hamvait radiológiai vizsgálatnak vessék alá. Attól lehet tartani, hogy a kapitány mérgezésnek esett áldozatul. Az orvosszakértők azt hiszik, hogy a vizsgálat nem fog komoly eredményre vezetni, tekintettel arra, hogy a kapitány holttestéből csak néhány csont maradt épen és a kapitány hamvainak maradványai teljesen összekeveredtek a leégett hajó hamumaradványaival.

A hajószerecsétlenség halálos áldozatainak száma 134-re emelkedett.

A Morro Castle roncsán tegnap négy

MODERN
KÉPKERE.
TEZES
ÜVEG-
CSISZOLAS,
TUKOR-
GYÁRTÁS
Bergernél
Piac ucca

ember megszenesedett holttestét találták meg.

Istentiszteleti rend

Vasárnap, szeptember 16.

A református templomokban. Nagytemplom délelőtt 10 óra: dr. Soós Béla, délután 5 óra: F. Tóth Sándor. — Kistemplom délelőtt 9 óra: Molnár Ferenc, 11 óra: dr. Dancsházy Sándor, délután 5 óra: dr. Farkas Pál. — Kosuth ucca délelőtt 10 óra: Baja Mihály, délután 5 óra: dr. Módos László. Árpád-tér délelőtt 10 óra: Siposs Imre, délután 3 óra: Márki Kálmán. — Ispóty délelőtt 10 óra: Kiss Antal Jenő, délután 5 óra: Kulcsár Dezső. — Homokkert délelőtt 10 óra: Kalas Ferenc, délután 3 óra: Orosz János th. — Kerékes-telep délelőtt 10 óra: vitéz Szabó Endre, délután 3 óra: Jenei László. — Szegényház délelőtt 9 óra: Kovács József. — Nyilastelep délután 3 óra: Birinyi János th. — Csapókeret délelőtt 10 óra: Uray Sándor, délután 3 óra: Meleg Dániel th. — Ondód-Vedres délelőtt 10 óra: Magyar Bertalan. — Kismacs délután 3 óra: Bagdy Dániel. — Pac délelőtt 10 óra: Bagdy Dániel. — Dombostanya délelőtt 8 óra: Mezey Béla. — Wolafika-telep délután 3 óra: Csiky Pál th. — Pallag délelőtt fél 9 óra: Kántor József. — Téglavető délután 3 óra: Kiss Ferenc. — Nagyhegyes délelőtt 10 óra: Halász András. — Kunpálhalom délután 2 óra: Halász András. — Nagy csere délelőtt 9 óra: dr. Farkas Ignác.

Az evangélikus templomban (Miklós ucca 3. szám.) vasárnap délelőtt 10 órakor és este 6 órakor istentisztelet igehirdetéssel. Prédikál Pass László lelkész.

Amerikai vendégszónok a baptista imaházban. A Szappanos ucca 23. szám alatt levő baptista imaházban vasárnap délelőtt fél 10-től fél 11-ig és délután 6—7-ig prédikáció, 7—8-ig az új tagok bemerítése. Vendégszónok dr. Haworth Swan, aki angol nyelven tartja előadásait Kardos Zoltán úr tolmácsolásában.

— Nyelvtanfolyam a magántisztviselőknél. Londoni és párisi tanulmányútról hazatérve, Leveles Irén okl. nyelvtanárno vezetésével kezdődik ismét a magántisztviselők nyelvtanfolyama, melynek keretében német-, francia-, angolnyelvű csoportok lesznek. A vezetőség gondoskodik arról, hogy egyes csoportok kevés számú résztvevővel tanuljanak, ami az alapos nyelvtanulás egyik legfontosabb feltétele. Minthogy Leveles Irén egyik legképzettebb nyelvtanárno Debrecenben, nem kétséges, hogy a tanfolyamok iránt nagy lesz az érdeklődés. Jelentkezés a magántisztviselők helyiségében naponta este fél 8 és fél 9 óra között, vagy telefonon déli 2—3 óra között a 27—15-ös számon.

Vásároljon hirdetőinknél.

Györki képviselő vasárnap beszámoló-gyűlést tart

A debreceni szociáldemokrata párt-szervezet szeptember 16-án vasárnap délután 3 órakor a Vargakertben, Bán ucca 13. szám alatt, (volt Közép u. 15.) Oláh János házában udvarán közösi beszámoló gyűlést tart. A gyűlés előadói: Dr. Györki Imre országgyűlési képviselő, Gombosi Zoltán törvényhatóság bizottsági tag és Török Gábor.

A pozsonyi cipészek tüntettek a Bata-cég ellen

Pozsony, szept. 14. A pozsonyi cipészek heves akciót indítottak a Bata-cég ellen, Batáék pozsonyi fő-üzletében több cipész jelent meg és bejelentették, hogy beakarják írni nevüket a tiltakozó ívekre, amelyeket a Bata-cég gyűjtött, hogy tiltakozhassék a prágai kormány terve ellen, hogy rendezettel betilja a Bata cég minden árusítói helye mellett felállított cipőjavítóhelyek működését.

Amikor az íveket átadták a cipészeknek, ezek a papirokat darabokra tépték. Az üzletben erre kézitusa támadt a cipészek és a Bata cég alkalmazottai között. Végül a rendőrségnek kellett közbelépnie, amely a cipészeket eltávolította az üzletből és hármat letartóztatott. Mivel az a hír terjedt el, hogy a cipészek éjszaka meg akarják támadni a Bata cég fő-üzletét, reggelig rendőrség őrizte az üzletet.

Jelentkezett Zaro Aga utóda

Lonaon, szeptember 14. Zaro agának, a nemrégiben elhunyt török matuzsálemnek utóda támadt Ali Abu Sarihan, egy iraki agastyánban, aki az állítja, hogy 1804-ben született, tehát az idén töltötte be százharmincadik életévét. A születés évét Feisal király hivatalosan is „elismerte”, amikor birodalma legöregebb polgára részére életjáradékot adományozott. Ali Abu állítólag kitűnő egészségnél örvend, amit annak tulajdonít, hogy soha nem evett húst s mindig tartózkodott a ivástól és dohányzástól. Hatszor nősült. Első feleségét még hét éves korában vette nőül. Ennek ellenére családja nem éppen népes. Tizenkét fiú és tizenegy leány származott tőle, akik közül ma a legfiatalabb 77 éves. Az iraki vén embert rövidesen amerikai körútra viszik, hogy Zaro aga nyomdokain szolgálja az antialkoholista propagandát.

A LEGJOBB HIRDETESI ORGANUM A DEBRECENI FUGGETLEN UJSAG.

FEKETESZÁRÚ CSERESZNYE VIGSZINHÁZBAN

Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor. Az első előadás mérsékelt helyárakkal.

Szeptemberben minden szombaton az Arany Bika üvegtermében Hágay Béla és zenekara FEHÉRSZALONBAN Csanak Béla zeneszerző.

TÁNC TÁNC

Kaszával mészárolta le anyját és kisleányát

a román szenátus elnökének örült öccse

Máramarosziget, szept. 14. Lázár Illés nemzeti parasztpárti képviselő, a román kamara volt elnökének Sándor nevű öccse máramaroszigeti lakásán tegnap délután hirtelen megörült. Kaszával ragadott és idős édesanyja fejét tőből levágta. 9 éves kis-

leánya nagyanyja védelmére akart sietni, de Lázár őt is megölte. A cselekedés nagynehezen lefogta és megkötötte az örvényező embert, akit a csendőrök láncra verve szállítottak kórházba.

Az arany meghalt, ejjen a gyémánt!

London, szeptember 14. Az Angol Birodalmi Légiforgalmi Vállalat kimutatása szerint a légiposta 1933-ban 375.000 font értékű gyémántot szállított Indiába. Ebből általában arra következtenek, hogy az indiai nábobok a londoni piacra dobott aranyuk vételárát gyémántokba fektetik. R. M. Shipley, az Amerikai Földtani Intézet elnöke, az ékszerész-szövetség cincinnati értekezletén mondott beszédeben azt jósolta, hogy pénzfelhígítás estén legjobb lesz gyémántokat venni.

hiozzátette, hogy az angol birodalom esetleg a területén lévő kimeríthetetlen drágakőforrásokat fogja a nemzetközi hiteletet alapjává tenni.

Mint a Morning Post Brüsszelből jelerii, Belgiumot súlyosan aggasztja az antwerpeni gyémántipar fokozatos átvándorlása Németországba. Nemrég két aurnei (Antwerpen mellett) gyémántvágó a németországi Hannau-ban telepedett le, ahol városi kölcsönt kaptak és gyárat építettek a város által ingyen adott telken.

Pompás üzletsorok közt ragyogó új debreceni korzót teremt a Piac uccai társashazak terve

Az új debreceni korzó, a Piac uccai társashazak tervének ez a nagyszerű ígérete, tömegesen csábítja a kereskedőket az új uccában létesítendő üzletek bérletének jegyzésére. Mint előrelátható volt, a debreceni közönség rögtön beelátott abba a színpompás képbe, melyet az új palotákban nyíló ragyogó üzletsor tár a képzelet elé és maga előtt látja a kirakatokban gyönyörködő publikumot és azt az eleven, lüktető életet, amely a debreceni City legszebb díszere való új uccában kialakul. Ez a magyarázata annak, hogy benn az uccában levő üzletek megszerzésére irányul a legnagyobb érdeklődés. A kereskedők ugyanis tisztában vannak azzal, hogy

az ucca közepén nyíló üzletek lesznek a legértékesebbek.

hiszen az újformájú korzó forgalma itt lesz a legnagyobb, a csillogó üvegportálok mögötti kirakatoknak itt lesz a legtöbb nezője. A budapesti Váci uccának van a két sarkán vannak a legszebb üzletek, hanem az ucca bel-seje az, amely vonzó hatásával maga felé fordítja a közönség érdeklődését.

Az üzletek bérlete iránti érdeklődést nagyban fokozta az építési akció vezetőségének az a tapintatos álláspontja, melyet az üzletek áruba bocsátása során elfoglalt, hogy t. i. mind egyik szakmából csak egy-egy bérlő legyen. Ez az okos álláspont nemcsak a konkurenciától való szabadulást jelenti a kereskedő részére, hanem egyszersmind üzletének prosperitását is biztosítja, hiszen a paloták 108 lakójának túlnyomó része már csak a saját kényelme szempontjából is a vele egyházban levő üzletekből szerzi ze napi élelmezését és más elsőrendű szükségletének kielégítését. Az érdeklődők sorában megelégedést kelt, hogy az építési vezetőség az üzletek bérét a mai viszonyok figyelembevételével kétségteljesen alacsonyra szabta, amellyel a kereskedők nemcsak a helyet választhatják ki tetszésük szerint, hanem az egyes helyiségek árnyait is előlrhatják. Aki például az eredeti terv szerinti helyiségnél nagyobb igényel, az

két, sőt több üzlethelyiséget is bérelhet egymás mellett és az építés vezetősége egyetlen helyiséggé alakítja át azokat.

Ugyanígy készséggel honorálja az építés vezetősége azokat az igényeket is, amelyek az öröklakók részéről nyilatkoznak meg. Itt is a lehető módosításokat eszközöli az eredeti tervben, hogy mindenki hozzá juthasson az izlésének és szükségleteinek megfelelő beosztású otthonhoz.

— A szenvedő, beteg nőket reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz 2—4 óra alatt könnyű, lágy belkiürüléshez segíti és ezáltal igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre.

Feleségek B-listán

Belgrád, szeptember 14. Amit a felvilágosítás és a legszigorúbb állami törvények sem tudtak elérni, azt most keresztülvitte a gazdasági válság: a jugoszláviai mohamedánok is felhagynak a többnejűséggel és szakítanak a hárem romantikájával. A belgrádi belügyminiszterhez érkezett hivatalos jelentések szerint két év óta egyszer sem fordult elő, hogy valamelyik mohamedán egy második női is feleségül vett volna, sőt ellenzóleg, azok a mohamedánok is, akik régebben háremet tartottak, igyekeznek szabadulni ettől a fényűzéstől. Egy asszonyt megtartanak, a többi pedig végkielégítéssel szelnek eresztik. Ma már csak a nagyobb boszniai városokban találni háremet s ezek is voltaképpen műháremek, amelyeket idegentorgalmi látványossággal tartanak fenn. A többnejűség megszűnésében a gazdasági válságon kívül része van a mohamedán leányifjúság magatartásának is. A Korán ugyanis előírja, hogy az igazhitű muzulmán csak akkor hozhat a házába második és további asszonyokat, ha az első feleség ehhez beleegyezését adja. Az új mohamedán nemzedék leányai pedig akik már kötelező iskolázáson mennek át, hallani sem akarnak ilyen engedélyről. Megjegyzendő, hogy a jugoszláv törvény tiltja a többnejűséget, de a hatóságok politikai okokból ma is eltűrnék. Az eljárás az, hogy az állam csak az első feleséget anyakönyvezi, a többi pedig hivatalosan háztartási alkalmazottnak számít.

— A festő szakosztály vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel tartandó ülésen számol be a Vácra tartott kongresszus eredményéről. Ezenkívül még több igen fontos ügyet is tárgyalnak, tehát a tagok teljes számú megjelenését kéri az elnökség.

Az „UNIO” i. t.

tagjainak örömmel hozzuk tudomására, hogy sikerült intézményünkhöz belépésre megnyernünk:

Béke Áruház

Szent Anna u. 3. sz. alatti céget, szövet, selyem, bársony, flanel, vászon, kelengyeanyag, papján és harisnyárukkal, továbbá

Szántó Zsigmond

Piac u. 81. sz. alatti butorkereskedő céget. — Fenti új és régi cégeink, előkény kiszolgálással és igen nagy raktárral állanak nb. tagjaink rendelkezésére.

Az „UNIO”

keretében tartozó kereskedők és iparosok központi hitelrodája, Hatvan u. 1. — Telefon: 29-30.

Másoknak egy is sok, de Rónának négy kellett

Két és fél évi fegyházra ítélték
egy pincért, aki szenvedélye-
sen gyűjtötte a feleségeket

Budapest, szept. 14. Egy négyfele-
sleges pincér családi ügyét tárgyalta
ma a tábla Zachár-tanácsa. A vádlott
Róna Zoltán, aki az ellene emelt vád
szerint nem vált el második feleségé-
től, ez év februárjában házasságot
kötött Schlésinger Ilonával, majd pe-
dig újabb házasságra lépett Taglicht
Gizellával. Rónáról, az ellene indított
eljárás szerint kiderült, hogy külön-
bozó fegyintézetekben tíz esztendő
töltött már el. A kihallgatása során

egyébként csak részben ismerte be
bűnösségét, elmondta, hogy első fele-
ségétől elvált és aztán vette feleségül
Ungár Lilit. A harmadik számú fele-
ség Schlésinger Ilona — a vádlott
szerint öt állandóan üldözte, jóllehet
tudta, hogy már nős.

— Folyton azt mondta, hogy halá-
losan szerelmes belém és öngyilkos
lesz, ha nem lehet a feleségem. Én
erre félelemből összeesküdtem vele,
— mondotta védekezésében Róna. —

Női kabátok
olcsó árúítása
megkezdődött
PIAC UCCA 40. SZÁM
a z u d v a r b a n.

Férfi szövet
különlegességeim
megérkeztek
SILBERSTEIN
Piac ucca 77. sz.

Én megmutattam neki házassági
anyakönyvi kivonatokat is, amire azt
válaszolta, hogy csak linkeskedem,
hogy így megszabaduljak tőle. Végül
is kénytelen voltam feleségül venni.

Róna a negyedik számú házassággal
kapcsolatosan még azt adta elő, hogy
ezt ő nem is kötötte meg, hanem csak
úgy élt együtt menyasszonyával.

A törvényszék annakidején két és
fél évi fegyházra sújtotta a nagystilű
Róna Zoltánt, akinek büntetését az-
tán ma a tábla Zachár-tanácsa hely-
benhagyta.

ANYAKÖNYVI HIREK

Az állami anyakönyvi hivatalnál e
hó 14-én, a következő bejelentések
történtek:

Születések: Gombos István majo-
ros, leány, Margit; Molnár Ferenc
kocsis, fiu, László; Eisner Sándor
férfiszabó, leány, Éva; Becsei József
napsz., fiu, Jenő; Balogh Sándor
fm., fiu, József; Ujvárosi Sándor vá-
rosi adóoszt., fiu, Sándor; Gombos
László cipészsegéd, fiu, Sándor és 1
törvénytelen újszülött.

Eljegyzés: Vásárhelyi Ferenc laka-
tossegéd — Szalai Eszter.

Halálozások: Harsányi Mária ref.,
71 éves, Ajtó u. 12. Özv. Ehrenfeld
Sámuelné Gejger Hermina izr., 58
éves, Csapó u. 58. Salánki Eszter ref.,
11 éves, Pesti s. 4.

Mi nem tartunk ismertető előadásó-
kat olcsó tűzifa és szénakivételről, mi
adunk olcsón tűzifát és szenet. Első-
rendű tűzifák hasáiban és aprítva,
jó minőségű szén minden mennyi-
ségben

PROHÁSZKA ÉS TARSA cégnél
Bethlen u. 44. és Eötvös u. 18. szám.
Telefon 11-61.

Általános a templom- és egyház elleni gyűlölet az ausztriai hitleristák etikettjében

Pár nappal ezelőtt érkezett Debre-
cenbe N. János, aki a debreceni egye-
tem bölcsészeti karának nyelvészaki
hallgatója. N. János a nyarat Ausz-
triában töltötte egy Bécsből 80 km-
nyire fekvő városkában. A környe-
zete teljesen hitlerista és Anschluss-
párti környezetű volt, ami különben
kifogástalan nyaralását meglehetősen
kínos epizódokkal zavarta meg.

Nem lévén tisztában fanatikus hit-
lerista környezetnek etikettjével: el-
merésztelt menni egy evangélikus temp-
lomba, vasárnap ientiszteletre. Eme-
tette miatt N. Jánost majdnem disz-
kvalifikálták és csak igen kedves ma-
gyar természete mentette meg attól,
hogy a náci társaság a „botrány
okozást” (azt tudniillik, hogy temp-
lomba merésztelt menni) megbocsáj-
totta neki. N. János személyes köz-
vetlen tapasztalata szerint a hitle-
rista érzelmű ausztriai polgárok tel-
jesen egyházellenesek és a kis város-
ban, ahol nyaralt, annyira nincsenek
jóba a hitleristák a templommal,
hogy a templomba menő „modortal-
an” emberek „modortalanságáért” a
leghevesebb társasági körökből való
kirekesztéssel fizetnek.

Ezt csinálják az osztrák hitleris-
ták. Nagyon érdekes, hogy ugyanak-
kor Magyarországon „keresztény”
jelszavak alatt merészelnek a náci-
mussal kokottálni némely igen gyön-
ge érvelésű, de anél esztelenebb szó-
virágú nemzetiségű álnacionalista
orgánumok.

KAVÉHAZBAN
ÉTTEREMBEN
CUKRASZDABAN
BORBÉLYNÁL
kérje
A FÜGGETLEN UJSÁGOT

Feloszlatják az Orvosszövetséget?

**A végletekig kiélesedtek az ellentétek
a kormány és a szövetség között
az OTBA miatt**

Budapest, szept. 14. Az Országos
Tisztviselői Betegpótlási Alap körül
körtört harc a legteljesebb erővel fo-
lyik. Az Orvosszövetség élesen szem-
ben áll azokkal a kormányzati intéz-
kedésekkel, amelyek az elmúlt nap-
okban történtek; változatlanul fen-
tartja az úgynevezett Cavete-t, tagjai
számára mindazokkal az állásokkal
szemben, amelyekre az OTBA ren-
delő intézetek és körzetek pályázatot
hirdettek. Mindamelltt természet-
esen vannak úgynevezett sztrájkőrök,
akik meglehetősen nagyszámban je-
lentkeztek ezekre az állásokra. Infor-
mációink szerint a jelentkezések még
tegnap is folytak, amikor pedig az
események kulminációja következett
be a kérdésben.

Különösen kiélesedett a küzdelem
Gömbös Gyulának, mint honvédelmi
miniszternek az után a rendelkezése
után, amellyel a honvédorvosokat az
Orvosszövetség kötelekéből való ki-
lépésre utasította, mivel a szövetség
szembehelyezkedett a kormánnyal.

Az Orvosszövetség részéről erre az
intézkedésére azt volt a válasz, hogy
továbbra is kitart álláspontja mel-
lett. A szövetség a honvédelmi mi-
niszter rendelkezésével semmiféle
irányban nem foglalkozik, a Cavete
visszavonásáról még a miniszteri ren-
delkezés után sincs szó. Megszólalt
az ügyben Imrédi pénzügyminiszter
is, kijelentvén, hogy a rendeletet
mindezek ellenére is változatlanul
végrehajtja a kormány.

A kormányhoz közelálló körökben
éles vitába bocsátkoznak az Orvos-
szövetségnek Verebely Tibor elnök ál-
tal kifejtett álláspontjával. Hangoz-
tatják ezekben a körökben, hogy a
kormány elment a legvégső határig,
lehetővé akarta tenni a megegyezést
és az OTBA kérdést az orvosi rend-
del egyetértésben kívánta megoldani.
Lehetőséget adott a kormány az or-
vostársadalomnak arra, hogy a szabad
orvosválasztás alapulvétele mellett
történjen meg a kérdés rendezése.
Belement a kormány abba is, hogy
cenzust állapítsanak meg és ezt szigo-
ruan betartsák. A kormány elhárít
magától minden felelősséget azért,
hogy a megegyezés mindennek elle-
nére nem sikerült.

Ezzel szemben azonban felhívást in-

téz a társadalomhoz és az orvosi kar-
hoz is, hogy támogassák őt az állami
alkalmazottak nagy szociális megse-
gítésének munkájában.

Erélyes rendszabályokat is jeleznek
akormány részéről. Ezek között sze-
repelnek olyan rendelkezések, ame-
lyek a honvédorvosokhoz hasonlóan
az állammal bárminő viszonyban álló
összes orvosok számára kötelezően
előírják az Orvosszövetségből való
kilépést. Az Orvosszövetség feloszlá-
tása azonban ez idő szerint nem ak-

tuális.

Az OTBA-rendelet végrehajtása a
legközelebbi napokban, különöské-
ppen pedig szeptember 20-án, a pályá-
zat lejártával, teljes erővel megindul.
A Trefort uccai központi rendelőin-
tézet berendezési munkálatai is nagy
mértékben haladnak már előre. No-
vemberben az intézetet meg akarják
nyitni. A körzeti intézetek természe-
tesen még előbb megkezdik munkájuk-
at.

A belügyminiszter kiharancsolja az összes állami orvosokat az Orvosszövetségből

Budapest, szept. 14. MTI. A bel-
ügyminiszter a belügyi tárca körébe
tartozó állami egészségügyi intézetek
vezetőihez ma rendelet intézett,
amelyben megállapítja, hogy a Ma-
gyar Országos Orvosszövetségnél vál-
lalt tagság a köztisztviselői állással
összeférhetetlen. A Magyar Országos
Orvosszövetség ugyanis az országos
tisztviselői betegsegélyző alap szol-
gáltatásainak szabályozása tárgyában
kiadott kormányrendelettel nyíltan
szembehelyezkedett, amikor ismert
határozatával tagjait a rendelet alap-
ján szervezett állásokra való pályá-
zattól eltiltotta. A közhivatali fegy-
lem követelményeivel pedig nem
egyeztethető össze, hogy a tisztviselők
olyan egyesület működésében vegye-
nek részt, azoknak ténykedéseivel
magát látszólag azonosítsa és tagsági
minőségben erkölcsileg és anyagilag
támogassa, amely a kormány törvé-
nyes rendelkezéseivel szemben ilyen

magatartást és törekvést tanúsít.

Budapest, szept. 14. Mint értesü-
lünk, dr. Scholtz Kornél egyet. tanár,
belügyi államtitkár, dr. Johann Béla
egyet. tanár, az Országos Közegész-
ségügyi Intézet igazgatója, dr. Szilá-
gyi Pál közegészégügyi főfelügyelő,
dr. Atzél Elemér miniszteri o. taná-
csos, dr. Sajó Lajos közegészégügyi
főfelügyelő, dr. Gerlóczy Géza egyet.
tanár, miniszteri tanácsos, dr. Csordás
Elemér Budapest székesfőváros
tisztí főorvosa, dr. Fabinyi Rudolf li-
pótmeczi elmeegógyintézet igazgató,
főorvos és dr. Szaszovszky László, a
MABI főorvosa, kiléptek az orvos-
szövetségből.

**LAPUNKAT PARTOLJA, HA
A „FÜGGETLEN UJSÁG”-BAN
HIRDETŐ CÉGEKNEL SZERZI
BE SZÜKSÉGLETEIT.**

ZENEKEDVELŐK KÖRE első, szezonnyitó bérleti hangversenye:

HUBERMANN

1934. október 6-án este nyolc órakor a B I K A disztermében.

Jegyelővétel: Idegenforgalmi Hivatal, Méliusz, Bika-jegypénztár.

**VÁLTSON TIZ HANGVERSENYRE BÉRELETET, AKKOR MÁR
90 FILLÉRERT ULÓHELYE LESZ
HUBERMANN HANGVERSENYÉN IS!**

Fegyveres román katonák titokzatos betörése és fosztogatása cseh területen

Huszt, szept. 14. A viski fegyveres román betörés Máramaros megyét a legnagyobb izgalomban tartja. A fegyveres betörésről most már részletesebben számolnak be a lapok. Csütörtökre virradó éjszaka a csehszlovák-román határtól négy kilométerre fekvő Visk község határában levő fakitermelő telepen váratlanul román jelzésű autók jelentek meg és azokból tíz egyenruhát viselő katona és mintegy húsz felfegyverzett polgár szállott ki. A katonák sortűzet adtak a levegőbe, majd különítményekre oszolva házkutatást tartottak a telep lakóinál, főként a kereskedőknél.

Sepanits Ferenc kereskedő áruaktárát teljesen kiürítették, autóra rakták és magukkal vitték. A rekvirálást három katona végezte egy káplár vezetésével. Amíg a katonák a raktárt kifosztották két fegyveres polgár puskát szegzett Stepanitsra és feleségére és agyonlövésellel fenyegette, ha mukkani mer. A katonák negyven ezer cseh korona értékű textilárut és egyéb holmit vittek magukkal. A fosztogatás után a katonák és a polgári ruhás egyének autóra ültek s nagy sebességgel hajtottak a román határ felé. Utközben riasztó lövéseket adtak le. Az ügyben megindították a

ISKOLARUHÁK

óriási választékban, legolcsóbban

Weisz Sándor

férfi-, fiu- és gyermekruha áruházában.

Csapó ucca 10. sz.

nyomozást, de eddig nem sikerült eldönteni azt, hogy legális határőrök betöréséről van szó, vagy pedig egyéni akció volt a fosztogatás. Folytatják a nyomozást annak tisztázására is, hogyan jöhetett át a szigorúan őrzött határon, ahol naponként fognak el csempészeket a határőrök, egy harminc tagú fegyveres társaság a határtól négy kilométerre fekvő fatelepre és több órai fosztogatás után hogyan távozhatott minden akadály nélkül a határon át román területre.

tőle. Tanácsot kért, lehetne-e valamilyen módon hozzájutni ösztendei fizetéséhez. Az ügyvéd megmagyarázta neki, hogy joga van követelni az összeget és Kovács Erzsébet megbízásából pert indított az özvegyasszony ellen. A mezőcsáti járásbíró tárgyalta az ügyet pár hónappal ezelőtt, de elutasította a leány keresetét. Az özvegyasszony ugyanis azal vevékezett, hogy ő annak idején, amikor magához vette a leányt, kijelentette, nem ad fizetést, de ha majd férjhez megy, ad hozományt és kelengyét.

A miskolci törvényszék alig két hete, augusztus 31-én tárgyalta a fellebbezés folytán odakerült ügyet. A törvényszék megsemmisítette a járásbíró döntését, helyt adott dr. Brück István érvelésének és ítéletében 220 pengő megfizetésére kötelezte Nagy-Kékedy Lajosnét.

Elképzelhető, mennyire boldog volt Kovács Erzsébet, amikor megtudta, hogy szinte már egészen váratlanul hozzájutott ehhez a számára jelentős összeghez. Annyira boldog volt, hogy sok ismerősének eldicsekedett a per megnyerésével így adódott, hogy amikor vagy tíz nappal ezelőtt megint összejött Szász Józseffel, akit már hosszú idő óta nem látott, neki is elmesélte, hogy kétszáz-húsz pengőt fog kapni régi gazdasszonyától. Szász József ekkor azt ajánlotta a leánynak, hogy

ez a kétszáz-húsz pengő nagyon sokat jelenthet kettőjük számára. Erdemes volna újra visszaállítani a jó viszonyt és nyissanak közösen egy szatócsholtot.

Kovács Erzsébet elutasította a férfi ajánlatát, de Szász József továbbra is kérte a leányt, hogy teljesítse kérését. Sőt, csak hogy meggyőzze Kovács Erzsébetet arról, hogy valóban válni akar feleségétől, egy héttel ezelőtt felkereste dr. Brück Istvánt és megkérte, adja be a válókeresetét. A leány azonban még ennek ellenére sem akart vele ismét összeköltözni és gyakran elutasította. A tragikus nap előtti estén

a csendőrszakács ismét kérlelni kezdte a leányt, de olyan erélyesen, hogy Kovács Erzsébet rendőrt akart hívni,

mire a férfi dühösen és felindultan eltávozott. Másnap reggel aztán ismét felkereste. Hogy ekkor mi történt a konyhában, nem lehet tudni, de szinte egészen bizonyos, hogy Szász József ismét kérte a leányt, akihez az eddigi adatok szerint akkor kezdett ismét közeledni, amikor megtudta, hogy hozzájutott néhány száz pengőhöz.

A hatóságok most erélyesen folytatják ebben az irányban a nyomozást, de teljes fényt előreláthatólag csak akkor lehet deríteni erre az ügyre, ha esetleg Szász József állapota annyira javul, hogy kihallgatását meg lehet kezdeni.

Reményi György.

PÁRBESZÉD A HITLERÁJBAN

— De sok patkány van ebben a rak-tárban!
— Kérve nyitni kellene fölterjeszteni a Führerhez.
— Ugyan, mire lenne az jó, néptárs?
— Hát, hogy irtassa ki a patkányokat. Ugyis annyira belejött már abba az irtási munkába. Legyen már egy kis haszna is legalább annak a nagy „tisztogatási munká”-nak.

Vásároljon hirdetőinknél.

Szenzációs új adat a Piac uccai véres szerelmi drámához

A gyilkos csendőrszakácsot nem csupán a szerelmi bánat hajtotta tette elkövetésére, hanem a vak düh is marcangolta, hogy nem juthat a szerencsétlen Kovács Erzsébet 220 pengőjéhez

Még mindig a klinikán fekszik a bestiális kegyetlenséggel elkövetett Piac uccai gyilkosság tettese, Szász József csendőrszakács. Állapota még mindig változatlanul súlyos, kihallgatni nem lehetett és nem lehet tudni, sikerül-e megmenteni az életnek. Borotvával olyan súlyosan átmettszette gégejét, hogy az orvosok ezüstgégét helyeztek el benne és most azon keresztül lélegzik.

A halálosvégű szerelmi tragédia ügyében most már a vizsgálóbíró folytatja a nyomozást. Tóth János dr. vizsgálóbíró irányítja a további vizsgálatot és a legnagyobb körültekintéssel igyekszik megállapítani, miért kellett elpusztulni az életvidám, fiatal leánynak. Az eddigi feltevések szerint Szász József szerelmes volt a leányba, akivel régebben együtt is lakott, az utóbbi időben azonban Kovács Erzsébet, Brück István dr. szobalánya, már hallani sem akart róla. A férfi felesége is volt, akitől válni akart és a válóper elintézésével dr. Brück István, bíza meg. Így került összeköttetésbe a leány gazdájával és ezt az összeköttetést arra használta fel, hogy amikor ügyében érdeklődni ment az ügyvédhez, mindig találkozni igyekezett Kovács Erzsébettel is. A leányt állandóan arra kérte, állítsa vissza ismét a jóviszonyt. De Kovács Erzsébet önrzetét sértette az, hogy annak idején a férfi hagyta őt el és a hiúságát akarta kielégíteni azzal, hogy nem lett eleget Szász József kérésének, sőt azt is hangzottatta, hogy már van véglegénye.

A további feltevések azt a tényt látszottak megerősíteni, hogy Szász József, amikor látta, itt már minden hiába.

elhatározta: végez magával és a leánnyal.

Szerdán délelőtt megegyeszer felkereste Kovács Erzsébetet, Megegyeszer-kérte, hogy térjen vissza hozzá és

amikor ismét elutasító volt a válasz, meggyilkolta a leányt s aztán végezni akart önmagával.

Azt, hogy a férfi egészen az utolsó pillanatig reménykedett, a leány mégis meghallgatja és nem fogja elutasítani, a gyilkosság körülményeiből is meg lehet állapítani.

Szász József magához vette borotvát,

amelyet csak nemrégén élesített, kabátja belső zsebébe helyezte és korán délelőtt felkereste a leányt. Ekkor azonban még mindig reménykedett, hogy nem lesz szükség végzetes tervének végrehajtására. Igyekezett meggyőzni a leányt arról, hogy mindkettőjüknek jobb lesz, ha visszatér hozzá. Ha Szász József azzal az egyenes, megmásíthatatlan szándékkal ment volna leányhoz, hogy végez vele, akkor, amint belépett a konyhába, a kulcsot ráfordította volna a zárba. Számítania kellett arra, hogy Kovács Erzsébet sikoltozni fog, a bentlevők meghallják és igyekeznek kiszabadítani kezét közül. Ugy látszik azonban,

a végleges elhatározás csak oda-

fenn érlelődött meg benne, amikor a leány ridegen kijelentette, hogy nem teljesíti kívánágát.

Az eddigi megállapítások szerint a megdöbbentő kegyetlenséggel elkövetett gyilkosságnak kizárólag szerelmi háttérrel volt, a férfit csupán féltékenység és örvöngő szerelem készítette Kovács Erzsébet megölésére és az öngyilkosságra, most azonban váratlan fordulat következett be, amelyek egyszerűen megdöntik ezt a látszatot. Kiderült ugyanis, hogy nem csupán szerelem játszott itt közbe, hanem anyagi okai is voltak annak, hogy Szász József valóságos üldözötték békülési ajánlataival a leányt.

Megjelenik a szerelem egén 220 pengő

Kovács Erzsébet most 26 esztendő volt. Tizennégy évvel ezelőtt történt, hogy a kis gejeji parasztleányt szülei bevitték a szomszéd nagyközségbe, Mezőcsátra. Munkába akarták adni az erős, egészséges tizenkétéves leányt. Így került aztán özvegy Nagy-Kékedy Lajosné házába Kovács Erzsébet. Öt esztendőt töltött el az özvegyasszony szolgálatában, kora reggeltől késő estig dolgozott. Munkáját azonban egy fillért sem kapott, csak lakást és ellátást, meg minden évben egyszer egy olcsó ruhát. Amikor aztán felszűrült és nagylány lett belőle, rájött arra, hogy ő csaknem ingyen dolgozik az özvegyasszonynak. Elhatározta, hogy igyekszik más munkát találni és ezért otthagyta özvegy Nagy-Kékedy Lajosnét és Debrecenbe utazott.

A kis falusi fruska sok helyen megfor-

dult már Debrecenben, de mindenütt meg voltak vele elégedve. Tisztességes, rendes és munkaszerető leánynak ismerték, aki még a kimenőjét sem vette mindig igénybe. Közben megismerkedett Szász Józseffel és a fiatal ember udvarolni kezdett neki. A házasságból azonban semmi sem lett, mert Szász József egy napon meggondolta magát és más nőt vett feleségül. Azóta ettől az asszonytól már különvált, sőt kibékült Kovács Erzsébettel, akivel néhány hónapig együtt lakott. De megunta a leányt és otthagyta.

Kovács Erzsébet már egy esztendő óta állott dr. Brück István szolgálatában, mint bejárónő. Néhány hónappal ezelőtt elmesélte az ügyvédnek, hogy öt esztendőt töltött Nagy-Kékedy Lajosnénál, anélkül, hogy egy fillér bért kapott volna

Igyekeztek mielőbb öröklakást jegyezni

a Piac uccai társasházban, mert KÉSŐBB NEM VALOGATHAT Iroda: Piac u. 22-24. szám alatt I-ső emeleti tanácstermében.

Előjegyzések, felvilágosítások dél előtt 9—1 és délután 3—6 óráig.

A KÖVÉR PRÍMÁS SZÜLETÉSNAJPA

Hunyadi Sándor, a kiváló író írta ezt a remekbeformált cikket egyik pesti lap legújabb számába a debreceni Magyar család jubiláló búszkeségéről, a világhírű Imre-primásról.

Este, a dunaparti korzó gyöngysora csupa jazz. Az ideges, néger muzsika ítemét csak egy helyen váltja föl egy bús, magyar nóta, kényelmes, hosszú hangarbeszje.

A finom vendéglő terraszán cigány játszik. Szabályos, régi zenét, bécsi valczeket, magyar hallgatót.

Száll a muzsika, mint a cigarettafüst, megérinti a sétálók szívét. És a korzó népéből azok, akik nem törődnek az eleganciával, összegyűlnek a terrasz korlátján kívül, áhítatosan hallgatni az ingyen koncertet.

A primás, aki odabent játszik, híres ember. A kövér Magyar Pipi. Hát ami azt illeti, csakugyan jó húsban van. Ahogy a hegedűt fogja az álla alatt, a tokája ráfekszik a hangszerre. A pocakján — mintha futballt nyejt volna — kipattanva a mellény egyik gombja.

Most negyvenéves Pipi. A haja fehér, de bogárszeme fiatalosan ragyog és krémsárga, kövér arcának minden vonása, pici szája és pici nyor, szintén olyan fiatal, mint egy kisbabáé.

Közel huszonöt éve simogatja az emberek szívét Magyar Pipi a muzsikájával. Elég nagy dolog. Ha néme-nevű városatyákról, akik soha életükben nem csináltak egyebet, mint hogy örökké a hatalommal szavaztak, uccákat lehetett elkeresztelni, akkor igazán illik, hogy egy pillanatra megálljunk a kis, kövér egyiptomi magyar mellett is, aki egész lelkét beleteszi, amikor azt húzza, hogy „Cserebogár, sárga cserebogár...”

Honnan veszi ezt a tehetséget a magyar cigány? — A banda éppen ebben a percben hallgatott el. Ugy játszottak el egy kényes, angol valcert, hogy az ember szeretné megölelni végig a szilvaekete fiúkat.

Pipi megtörli a homlokát, egy akó vizet izzad ki szegény, rágyújt, észrevesz, odajön az asztalhoz, leül.

Elegáns ember a primás, illik a finom helyhez, jó, sötét ruhája, gombos lakkcipője van, amelyet még a háború előtt szerettek az urak.

— Hogy vagy Pipi! Jól nézel ki! Mintha fogytál volna! Csinálsz valamit?

Lemondóan legyint:

— Hiába. Mindent próbáltam. Szedtem thiroeidét, kaptam lipolisin injekciókat. Maradtam kövér. Engem még az orvososs is hízlal, mintha vajaskenyeret ennék.

Fölteszem az örök kérdést, amivel húsz év óta kínozzák a primásokat: — Mit gondolsz öregem, mi lesz a jazz és a cigány harcával?

— Győzünk! — mondja komolyan Pipi, de sötét szeme, mint egy szem diókompót a barna zúlcban, szomorúan ragyog az optimista kijelentéshez.

Istenem, az egész dolog olyan lett, mint a hivatal. Azelőtt csupa mámor volt az éjszaka. Mámor, mulatás. Inyencai voltak a cigányzenének. Elbúsult urak „kunsztstükköket” követelték a primástól. Üljön oda melléjük és olyan halkán húzza a fülükbe a nótájukat, hogy még a szoros szomszéd se hallja meg, miről mesél a hegedű?... Csárdás volt, száz szál gyertya volt. Az abroszra kidőlt a veresbor. Pezsgőt ivott a banda. A húr elpattant a hegedű nyakán a szívfejdalomtól!

Most pedig Bihari dédunokája úgy megy be este a helyére, mint az irodába. Előre lehet tudni, hogy éjjelkor, vagy legkésőbb egykor vége mindennek. Három-négy pengőt oszt el a banda. Bizonyos, hogy nem akad sem-

miféle dőzsölő úr, akit hajnalban a gőzfürdő kapujáig kell kísérni.

— Vagyond van?

— A hegedűm. Megér vagy nyolctízezer dollárt a Quarneriusom!

— Külföldön jártál?

— Hogyne. Huszonötben négy hónapig voltam Londonban. A Carltonban játszottam. De nem bírtam ki sokáig idegenben. Hazahozott a honvágy. Tudod, öregem, akkor született a kisgyereke. Nahát barátom, hogy annak micsoda füle van! Most tízéves, de sokszor szégyellem magam előtte...

Ebben a Magyariban Bikari-vér van, a nagyapja is híresség, Boka Károly. Akárhogy is, ezek bizony történelmi nevek. Sajnálom a késői unokát, aki ilyen

zenétlen, sivár, szegény korba született bele.

Hiszen már nincs is, hogy kinek zenéljen!

Megkérdem:

— Kinek húztad a legszívesebben?

— Debrecenben a kettes honvédszároknak!

— Egyet mondjál. Ne egy egész zredet!

— Gömbösnak!

— Oh te stréber, te!

Egy kicsit elpirul, elmosolyodik. Szinte bocsánatot kér vele, ahogy mondja:

— Imádtam Krudy Gyulát. Néha estétől délig ültünk a sarokban. Ittunk, játszottam. Hogy értette! Már egészen el volt ázva, mégis észrevette, ha a nótában egy farkincát másképp kanyarítottam!...

A cigaretta éppen elfogyott. Pipi fölemeli a székéről a pocakját. Megy

Frisch József
ékszerkészítő és javító
DEBRECEN, SZENT ANNA UCCA 5
Mindennemű ékszerek nagy raktára
Meglepően olcsó árak!

vissza a helyére, a tokája alá szorítja a hegedűt.

Azt húzza, hogy: „Rózsabokor a domboldalon!” Olyan simán, édesen játszik, süti az embert a zene, akár a holdfény. Bor jár az ilyen muzsika mellé! Csak hogy ki iszik mostanában bort? Az előkelő terraszon majd nem mindenki külföldi. Az asztalokon whisky van, konyak, feketekávé. Hiszen igaz, aki hallgatja, annak tetszik, ahogy a primás csinálja. Egy hosszú angol úr behunyja a szemét, úgy hallgatja a nótát. Ebben nem volna hiába. Csak éppen a kölcsönösség hiányzik. A „Rózsabokor”-nak nem smakkol a whisky és a feketekávé.

A halálraítélt náci rendőr kegyelmet kapott

Életfogytiglani fegyházra változtatta Miklós elnök a büntetést

Bécs, szept. 14. Hosszabb szünet után pénteken délelőtt ismét összeült a bécsi rendkívüli katonai törvényszék, hogy ítélezzék Theissenberger Ferenc rendőrőrmester fölött, akit hozzájárulással és lázadással vádolnak, mert július 23-án és 24-én értesítést küldött Grylka Ottó és Nikisch Ferenc rendőrőrmestereknek, valamint Steiner Lipót rendőrnek, hogy vegyenek részt a nemzeti szocialista puccsban. Az ügyészi vád szerint Theissenberger már 1933 szeptemberében úgy nyilatkozott, hogy puccsot terveznek a Dollfuss-kormány ellen.

A vádlott a pénteki tárgyaláson azzal védekezett, hogy legálisnak gondolta az akciót. Csak annyiban bűnös, hogy értesített több rendőrt az akció kezdetéről, ezt megelőzően azonban szolgálati jegyet kapott egy detektívfelügyelőtől, aki Steinhauel rendőrtanácsos megbízásából szólította fel őt, hogy készítse elő az akciót. Steinhauel neve garancia volt számára, hogy az akció legális. Az elnöknek arra a kérdésére, miért szökött meg mégis a puccs kitörése után, Theissenberger azt válaszolja, hogy házkutatást tartottak nála és azt hitte, hogy el akarják bocsátani a rendőri szolgálatból, mert régebben tagja volt a nemzeti szocialista pártnak. Nürnbergbe akart menni, ahol rokonai élnek, később azonban Magyarország felé vette útját, hogy miért, maga sem tudja. El is jutott Sopronig, itt azonban a magyar hatóságok feltartóztatták és visszavitték az osztrák határra, ahol átadták az osztrák hatóságoknak.

A pör folyamán kihallgatott tanúk között megjelent a bíróság előtt Grylka rendőrőrmester is, aki — mint ismeretes, — néhány héttel ezelőtt maga is vádlottként szerepelt a Rawag-puccsisták bűnpörében, a rendkívüli katonai bíróság előtt, de akkor rendes vizsgálóbíró elé utalták, mert szerepe nem volt kellőképpen tisztázva. Grylka szintén azt hangoztatta, hogy legálisnak gondolta az akciót, annál is inkább, mint hogy azt mondták neki, hogy a kormányváltás barátságos megegyezés alapján történik. Rintelen lesz a kancellár, Dollfuss pedig Rómába megy követnek.

Néhány perccel egy óra előtt a katonai törvényszék kihirdette ítéletét,

amellyel halálra ítélte Weissenberger rendőrt hazaárulás címén.

Bécs, szept. 14. A szövetségi elnök mai határozatával, a kötéltálati halálra ítélt Theissenberger Ferenc rendőrőrmester büntetését életfogytiglani súlyos börtönre változtatta át.

A büntetést negyedévenkénti börtönpal és kemény fekhellyel, valamint minden év július 25-én sötét egyes cellával súlyosbítták. A megkegyelmezéshez hozzájárult az a körülmény is, hogy Theissenberger a puccsban nem vett közvetlenül részt.

Nem sokáig üdülhetett Pesten egy különös néger fiatalember

Budapest, szept. 14.

Egy gazdag elegáns megjelenésű néger fiatalembert távollítottak el ma a fővárosból toloncuton. A néger fiatalember hatósági uton való eltávolítására az adott okot, hogy a rendőrséget informálták arról, hogy a néger fiatalember szoros kapcsolatokat tart fenn egy dugszagdag pesti fiatalemberrel, akit beteges hajlamáról ismer a rendőrség is. Ennek a pesti fiatalembernek a Belvárosban háza is van és költséges életmódja miatt családja gondnokság alá helyezte. Ez a belvárosi fiatalember külföldön megismerkedett egy huszonhárom éves afrikai állampolgárral, Sem Ben Sálammal, aki jómódú néger családból származik és mielőtt Budapestre jött volna, Bécsben időzött. Néhány héttel ezelőtt jött Budapestre és a Városliget közelében egy villában bérelt albérleti lakást.

Sem Ben Sálam hat hétre szóló beutazási engedélyt kapott a magyar hatóságoktól, de néhány nappal itt tartózkodása után elterjedt a hír, hogy gyakran fordul meg a belvárosi háztulajdonos társaságában. A ház lakói különös dolgokra lettek figyelmesek, a rendőrség is tudomást szerzett a történetről és Sem Ben Sálamot beidézték a külföldiek ellenőrző hivatalba, ahol megvonták tőle a tartózkodási engedélyt és ma reggel toloncuton eltávolították az országból.

Kétévi dologházat kapott a gyermekrabló cselédleány

Nem hitték el neki, hogy szeretetből lopta el a kislányt

Július utolsó hetében történt, hogy Melicska Mária cselédleány, aki Melkón Weinberger Manó edénykereskedőnél szolgált, elrabolta a kereskedő másféléves kislányát. A lány taxiauton Szegedre hozta a kisgyermekét, majd egy kiskundorozsmai tanyán helyezte el. A gyermek anyja egy órával később kétségbeesetten rohant a gyermeke után, de annak a cselédleánnyal együtt, egyelőre, nyoma veszett. A szegedi rendőrség végre 12 órás nyomozás után elfogta a gyermekrabló cselédleányt és nem sokkal később megtalálták a kislányt is a dorozsmai tanyán, egy parasztszállóban. Július óta a gyermekrabló leány a szegedi ügyészség fegyházában lakik. A rendőri nyomozás

azóta megállapította, hogy az utóbbi hónapokban kizárólag lopásokból tartotta fenn magát és nem kevesebb, mint tizennegy álnévet használt. A tavasszal Budapestben is dolgozott egy gyárban, innen ment azután Makóra. A gyermekrablásra vonatkozólag azt mondta kihallgatása során, hogy nagyon szerette a kislányt, azért vitte magával. Nagyobb a valószínűsége annak, hogy a rovtomult cselédleány, meg akarta zsarolni a kereskedőket.

A cselédleány gyermekrablási ügyét ma tárgyalta a szegedi törvényszék Vaday-Vild tanácsa.

A mai tárgyalás végén a bíróság kétévi szigorított dologházra ítélte a bűnös leányt.

Az ÉDENBEN

szombattól kezdve mindennap TÖRÖK GÉZA budapesti cigányprímás muzsikál. Minden nap jó és olcsó zónák, kitűnő borok. Szíves pártfogást kér a TULAJDONOS a nagyjárműnél.

Egy osztrák hír és egy német hír

A felsőausztriai Heimatschutz országos vezetősége kiáltványában többek közt a következőket mondja: „Minden tagja a Heimatschutznak megtiltja gyűlölni őket, a „nemzeti szocialistákat”, akik a német törzsből vért ontottak és a leggonoszabb bolsevisták nyomdokaiba léptek. Meg kell itt állapítanunk, hogy a hajdani szociáldemokraták sokkal lovasiasabban és emberségesebben viselkedtek az eszményeikért, mint a barnák. Egyetlen Heimatschutz-tag sem érez ma már gyűlöletet a vörös, csak gyűlöletet a barna ellen.”

Egy külföldi lap tudósító, aki a nagy horogkeresztes párnapon Nürnbergben járt, ezt a képet festi a városról: „Üsd a zsidót, ahol éred — valójában ez az egyetlen jelszó, amely uralkodik a városban. Egy séta az utcákon megrendítő képet nyújt. Julius Streicher jól tudja a mesteriségét, uralma alatt itt iskolapéldája fejlődött ki a legzabolátlanabb antiszemita propagandának. Óriási plakátok borítják a házfalakat, tetőtől a talpig, telerajzolva utálatos zsidó karikatúrákkal. Háztetőtől háztetőig világitó transzparenszek húzódnak, az antiszemita szótár legdurvább, legmocskosabb kifejezéseivel. Majdnem valamennyi kirakatban, Hitler és Streicher képén kívül antiszemita plakát is díszel. Az utcán hullámzó tömegben minduntalan szavalókórusok bukkannak fel s előadásukat egy dallal kezdik: „Ha zsidóvé freccsen a lézről, minden jobban megy...”

Elfogtak három kasszaőröt, akik 40,000 pengő értékű bankjegyeket egy bankházból

A budapesti lökapitanyság detektívjei tegnap este elfogták azokat a kasszaőröket, akik a hó 5-ikén behatoltak a Szógyén-bankház helyiségeibe és a Wertheim-kasszából több mint 40.000 pengő értékű ékszer és készpénzt raboltak el. A nagyarányú kasszafurás ügyében Nagy Dénes detektívfelügyelő csoportja indította meg a nyomozást és a jelenleg szabadlábon lévő rovtomtultu kasszaőrök között kezdték keresni a tetteseket. Csakhamar rájöttek arra, hogy három ismert kasszaőr, akik mindig együtt dolgoztak, az utóbbi hetekben feltűnően költséges életmódot folytattak.

A detektívek előállították a három kasszaőröt, Varga Józsefet, Salgó Sándort és Bagyarik Józsefet, akik kihallgatásuk során beismerték, hogy ők követtek el a Szógyén bankház Teréz-körút 56. számú helyiségében a kasszafurást. Kapuzás előtt besontak a házba, alkulccsal felnyitották a bank helyiségét, majd pedig megfúrták a Wertheimkasszát és az itt talált ékszereket Kőbányán és egy üres telken elásták. Gál Lajos detektívfelügyelő a kasszaőrökkel helyszíni szemlét tartott és az általuk megjelölt helyen valóban megtalálta az elásott ékszereket. A Szógyén bankház kárának nagy része ennek következtében megtérült. A három kasszaőröt letartóztatták.

„Magyarország széttépheti a trianoni szerződést”

Lengyelország fellépése a legkeményebb csapás, ami eddig a Népszövetséget érte

Beck lengyel külügyminiszter tegnapi népszövetségi bejelentése bombaként hatott nemcsak a Népszövetség körében, hanem a világsajtóban is. A francia lapok nem titkolják a véleményüket, hogy Lengyelország fellépése a legkeményebb csapás, amely eddig a Népszövetséget érte.

Az Echo de Paris azt írja, hogy Beck beszéde mennydörgés volt, amely alapjaiban rázta meg a Népszövetséget. Lengyelország bejelentése egy nemzetközi szerződés egyoldalú felmondásával egyértelmű. A Petit Journal hasonló szellemű kritikájához hozzáfűzi: „Lengyelország eljárása a békeszerződésekre mért csapást, mert a kisebbségi megállapodások elválaszthatatlan részét alkotják a békeszerződéseknek.”

Lengyelország — mint ismeretes — a kisebbségi jogvédelem általános érvényű szabályozását kívánja, tehát olyan népszövetségi egyezményt ajánl, amely a ki-

sebbségi kérdésben egyenrangúvá tesz minden államot.

A kisantant tegnap délután genfi értekezletén elvben elfogadták Lengyelország álláspontját a kisebbségi kérdésben.

Ezekkel az állásfoglalásokkal kapcsolatban nagyon érdekes az angol sajtó véleménye. A londoni lapok rámutatnak arra, hogy kisebbségi megkötések szorosan hozzátartoznak a békeszerződésekhez. Lengyelország például a kisebbségvédelmi kötelezettség aláírása után kapta meg önállósága elismerését.

A Daily Mail kifejti, hogy ha Lengyelország széttépi a békeszerződéseket és a kisebbségvédelmi szerződéseket, a többi nemzet is követheti példáját, ami a Népszövetség halálát jelentené. A lap felveti a kérdést: mi történik a cseh és román uralom alatt élő többmillió magyar kisebbséggel? Ezeket elszakították az anyaországtól és most olyan kor-

mányzati rendszerek alatt kénytelenek élni, amelyek a kisebbségvédelmi szerződéseket állandóan lábbal tiporják. A másik kiáltó igazságtalanság: Csehszlovákia a békeszerződések rendelkezései ellenére még most sem alakította meg az autonóm rutén területet.

A News Chronicle vezércikkirőjének is az a véleménye, hogy a kisebbségvédelmi szerződések megtagadása a békeszerződések módosítása előtt nyitja meg az utat. Ha például a kisantant államok megszüntetnék azokat az engedményeket, amelyeket az uraimuk alatt élő magyarságnak voltak kénytelenek nyújtani, lehetővé tenné, hogy Magyarország széttépi a trianoni szerződést, mert csak azzal a feltétellel írta alá, ha új, szűkített határain kívül élő vérokonával emberségesen bánunk. A lengyel javaslat kétségtelenül nagy hatással lesz Európa új politikai tagozódására.

Agyonszúrta ellenfelét egy vadór az Olajútóban

Pénteken este nyitotta meg az Olajútó 1. szám alatt levő korcsmáját Thurzó József vendéglős. A megnyitó estéjén megjelent a korcsmában Kaszás János, Olajútó 80. szám alatt lakó napszámos testvérével és sógorával. A szomszéd asztalnál foglalt helyet barátjával Kovács Antal vadór. Kovács és Kaszás valami miatt összeszórtak és a vita hevében Kaszás arculütötte Kovácsot, aki azonban nem merre visszautni a hatalmas szál embert. Ellenben, amikor barátjával távozni készült, kiment utánuk Kaszás is. Odakint az udvaron

Kovács hirtelen előrántotta zsebkését és a pengét markolatig beledöfte Kaszás János mellébe.

A támadás után pedig elrohant, Kaszás János betámolygott a korcsmába, de pár perc múlva meghalt.

Még az est folyamán rendőri bizottság szállt ki a helyszínre Zsákay József rendőrtanácsos vezetésével. A rendőrtanácsos intézkedett, hogy járőr menjen Kovács Antal Hajnal uccsa 21. szám alatt levő lakásába, hátha odamenekeült a gyilkos vadór. A járőr valóban otthon találta Kovács Antalt, aki ekkor már javában aludt. Azonnal előállították a kapitányságra, ahol megállapították róla, hogy még mindig van benne alkohol. Beismerte, hogy leszúrta Kaszás Jánost, de azzal védekezett, hogy önvédelemből cselekedett, mert a napszámos támadta meg őt.

Örízetbevették és folyik tovább az eljárás az ügyben annak megállapítására, hogy valóban önvédelemből cselekedett-e Kovács Antal, akinek szúrása pillanatok alatt végzett ellenfelével.

1120 pengő büntetés a csempészett cseh kendőkért

Schwarz Mayer debreceni fakeskedő ez év márciusában átadott két debrecenkörnyéki fuvarosnak két súlyos csomagot azzal a megbízással, hogy azokat haladéktalanul szállítsák el Kisvárdára, ahol el már személyesen fogja átvenni a csomagokat. A két megbízott, Möriz János és Harcsa Gyula kerékpáron indultak el, hogy el-

vigyék a csomagokat a mondott helyre. Azonban az úton a defektok egész sora hátráltatta őket, hogy a rendes idő alatt tehessék meg az utat. Végre nagynehezen elvergődtek Döge községig, mikor is ott a helység határában egy bokor mellől két pénzügyőr ugrott a fuvarosok elé és igazolásra szólította fel a meglepett két embert. Az igazo-

lás után a két hatósági közeg a csomagok tartalma után kezdett érdeklődni. A két fuvaros elmondta, hogy ki bízta meg őket a csomagok szállításával és kijelentették, hogy azok tartalmáról semmit sem tudnak. A két pénzügyőr kibontotta a csomagokat és azokból nagy meglepetésükre 175 darab Csehszlovákiából csempészett delinkendő került elő. Közben Schwarz mester, aki már nem győzte várni a küldöttséget, maga is kerített egy kerékpárt és azon Kisvárdáról Döge felé, a késlekedő fuvarosok elébe kerekedett. Itt aztán a két ember nagy örömmel mutatta be a finácoknak, mint megbízójukat és a csomagok boldognak egyáltalán nem látszó tulajdonosát. A mestert aztán haladéktalanul előállították Kisvárdán, ahol bevallotta hogy a kendőket valóban csempészte. A törvényszéki tárgyalás során azonban Schwarz egyszerre 100000 feledékeny lett. Még a két embert sem akarta megismerni, akiknek a csomagokat annak idején átadta. A két ember azonban és a két pénzügyőr, akik előtt a találkozás alkalmával beismerte a csempészt, ellene vallottak. Ennek alapján a törvényszék a két fuvarost felmentette a vád alól, mert róluk beigazolódtott, hogy sejtelmük sem volt a rájuk bízott csomagok tartalmáról. Ellenben Schwarzot vámjövedéki kihágásért a törvényszék 860 pengő fő- és ugyanannyi mellékbüntetésre ítélte. Az ügy fellebbezés folytán került pénteken a debreceni tábla elé. A tábla a törvényszék ítéletét megváltoztatva, Schwarzot 260 pengő fő- és 860 pengő mellékbüntetésre ítélte el jogerősen.

Kánikula dühöng Angliában

London, szept. 14. Az Azori szigetek tájáról jövő forró légáramlás perzselő hőhullámmal árasztotta el Angliát. Londonban megújultak a kánikulai jelenetek. A parkokban tolonganak a néposok s az uszodák előtt hosszú sorokban állanak a fürdőzni kívánók.

Keresztes gyors BUDAPESTRE

(KULTURVONAT)
 VASÁRNAP, Szeptember 23-án
 a Katolikus Nagygyűlés
 alkalmából. Menettérti jegy ára: P 7.54. • Menetrend a következő:
 Debrecen . . . . . indul: 4.47 Budapest keleti . . . . . indul: 20.45
 Budapest keleti . . . . . érkezik: 9.01 Debrecen . . . . . érkezik: 1.03
 JEGYEK KAPHATÓK A MENETJEGYIRODÁBAN

◆◆ DEBRECENI EMBER ◆◆
 DEBRECENBEN VÁSAROLJON

hírek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap Szerkesztősége és kiadóhivatala: Ferenc József út 49. Telefon: 32-12.

Felelős szerkesztő: Farkas Lajos. Előfizetési ár: egész évre 26.—, félévre 14.—, negyedévre 7.—, egy óra 2.40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 10 fillér, vasárnap 20 fillér.

☉ Mindentudó ☉

A polgármester fogad: Magánügyekben délután és csütörtökön délelőtt 11 órától 1 óráig, közügyekben kedd és péntek kivételével minden nap délelőtt 11 órától 1 óráig.

Mentők, tűzoltók, telefon: 04.

A rendőrség telefonszáma: 20-45.

IDŐJÓSLÁS:

Északias légáramlás, kevés felhőzet, a hőmérséklet nem változik.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

A műsorban nem szereplő állandó hétköznapi közvetítések:

9.45: Hírek. — 11.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat magyarul és németül. — 12.00: Déli harangszó az egyetemi templomból. — 12.30: Hírek. — 1.15: Időjárás, időjelzés. — 2.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamok. — 4.45: Időjárás, időjárás, vizállás, hírek. — 12.00: Himnusz.

SZOMBAT, szeptember 15.

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: János jobbágy (felolvasás). 10.40: Őszi kalap- és kesztyűdívat (felolvasás). 12.05: Hetényi-Heidelberg Albert-Buday Dénes—Sebő Miklós triója. 1.30: Virány László szalonzenekar. 4: Ezeremester műhely. 5: A Magyar Cserkész ifjúsági lap vidám műsoros előadása. 6: A Nemzeti Munkahét, dr. Szörtsey József, a TESZ országos ügyvezető elnökeinek előadása. 6.35: Teleky Sándor magyar nótákat énekel Csorba Dezső és cigányzenekara kíséretével. 7.50: Vigjáték-előadás a Studióból. Utána körülbelül 9.35: Hírek, időjárásjelentés. 9.55: Kilenyi Ede zongorázik. 10.40: Az államrendőrség fúvószenekara, Vezényel Szöllőssy Ferenc.

— Benedek Sándor nyolcvan éves. Pénteken töltötte be életének nyolcvanadik évét a magyar közélet egyik kiválóan értékes vezetőjének, Benedek Sándor nyugalmazott közigazgatási bírósági másodelnök. A régi békevilág szellemi kvalitásait, hangulatát jelenti és reprezentálja Benedek Sándor, aki már a békeidők főrendiházának kiemelkedő tagja volt. A református egyháznak is igen értékes és sokoldalú munkása. Nyolcvanadik születésnapja alkalmából szülővárosa: Nagykálló díszpolgárává választotta.

— Orvosi műszerek, háztartási cikkek, kerékpárok, varrógépek stb. nikkelvezetés, zománcozását szakszerűen végzi Horváth Ferenc műszaki üzeme, Degenfeld-tér 2. sz. Telefon: 15-51.

— Iskolatáskák nagy választékban, saját készítményű. Feuermann bórondómester, Piac ucca 26. sz. (Passage).

— Tankönyvek hatóságilag fertőtlenítve, antikvarice féláron Kultúra antikváriumban, Szent Anna 3.

— Beiratkozás a városi zeneiskolában. Értésítjük a zeneiskola növendékeit, hogy az, aki szeptember hó 15-ig nem iratkozik be, az elveszti jogát a tandíjkedvezmény kérelmezésére. Tandíjkedvezményben csak kitűnő előmenetelű és szegénysorsú növendékek részesülhetnek. Azok a növendékek, akik októberben iratkoznak, a szeptemberi tandíjat is kötelesek megfizetni. Bővebb felvilágosítást a zeneiskola titkári hivatala nyújt.

— Szemes Jenőné szalonja: Arany János ucca 2., Hungária-épület első kapu, II. emelet 9.

— A Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesületének vígalmi bizottsága az egyesület Sas ucca 2. szám alatti helyiségében ez idén is rendszeresíti a vasárnapi ösztáncokat dr. Kürthy Lászlóné okleveles táncnánrnó vezetésével. Az első ösztánc folyó hó 16-án este 9 órai kezdettel lesz megtartva, ugyanakkor tánckurzusokra jelentkezéseket is elfogad a vígalmi bizottság.

— Szencziócs olcsó árak! Eredeti modellek már 3.50 és alakítások 1.50-tól. Piac ucca 48. Hein Matild.

— Tűzifát, száraz cser-, tölgy-, varga-, gyertyán hasábból aprítva téli tüzelésre 100 kg.-ot 3.60-ért, vegyes nyári tűzifát 100 kg.-ot már hazaszállítva 3.20-ért szállít Halász Bertalan tűzifa- és szénkereskedése, a Margit-fürdő mellett. Tel.: 10-24.

DIÁKOK!
Írószerek legolcsóbb beszerzési forrása! — Tankönyvek könyv-, papír-, fotószaküzlete — Ferenc József ut 38. szám.

— Margit-szálloda (pansio) megnyílt a Halász-féle vendéglőben (Margit-fürdő mellett). Olcsó, kellemes szobák, bőséges étkezés. Nyaralóknak, üdülőknak, sportolóknak kedvezmény. Közel a gyógyfürdőkhöz, Stadionhoz, villamos megállóknál. Telefon 10-24.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1909 SZEPTEMBER 15. SZERDA. A főiskolában nagy választási harcok folynak a jogásznökségért Dósa István és Bagdi János pártja között.

Rácz Károlyt, a hírneves cigányprímást meghívták Aradra, ahonnan délvidéki és erdélyi körútra megy. A Bikában búcsúhangversenyt tartott.

1914 SZEPTEMBER 15. KEDD. Kelet-Galiciában csapataink pihennek és defenzív harcra készülnek. Dankl és Auffenberg hadseregei egyesültek a fősereggel. A keletporoszországi orosz hadsereg csapatai szétszórta menekülnek. A francia csataterén 120 kilométeres fronton folyik a csata. Antwerpenből megkísérelt kirohanás sikertelen maradt.

Az igazságügyminiszter dr. Magoss Kálmán kir. ügyészt Debrecenből Budapestre helyezte át.

A MÁV. közli, hogy Körösmezőn át nem lehet Galiciába utazni, mert ott mindenkit feltartóztatnak és vizsgálatsítanak.

1924 SZEPTEMBER 15. HÉTFŐ. Lap-szünet.

— Véget ért a brazilai kávé-hadjárat. Rio de Janeiroból jelentik: A kávé-megsemmisítési hadjárat véget ért s a brazilai központi kávéintézet utasítására a napokban dobták az utolsó kávézsákok ezreit a tengerbe. A központi kávéintézet kimutatása szerint még mindig fennmaradt tizenhárom millió zsák kávé, erre azonban szükség van, mert ez a fedezete az úgynevezett kávékölcsonnek. Az intézet egyébként cáfolja azokat a híreket, hogy újból óriási kávétermése kell számítani s ezzel szemben az intézet vezetősége megállapítja, hogy az ez évi kávétermés jóval alatta marad a közepes termésnek.

— Az osztályorszájáték pénteki húzásán 4000 pengőt nyert: 18558. — 3000 pengőt nyert: 72068. — 2000 pengőt nyertek: 5033, 32164, 57256, 65449. — 1000 pengőt nyertek: 14991, 29267, 33992, 60060, 61834, 74869. — 800 pengőt nyertek: 12121, 36774, 39401, 59665, 75416, 76278. — 600 pengőt nyertek: 105, 28854, 38133, 71678, 77937. — 500 pengőt nyertek: 328, 6452, 8654, 20970, 32518, 46973, 55184, 69615, 80356. — 400 pengőt nyertek: 832, 2096, 2418, 3835, 4292, 4461, 21227, 21836, 24232, 27737, 28724, 30084, 40305, 40363, 40979, 45731, 46638, 46667, 46965, 47016, 56066, 60594, 61226, 62514, 63614, 65315, 67915, 72405, 73495, 75592, 77829, 78735, 82373. — 300 pengőt nyertek: 226, 1656, 4280, 5555, 6076, 7562, 7718, 9587, 10152, 11249, 12019, 12814, 12870, 13988, 17826, 17975, 20544, 21563, 22565, 23230, 25955, 27831, 30320, 31065, 32457, 33096, 33571, 33943, 34111, 34322, 34351, 35335, 36849, 39088, 41637, 43015, 47612, 48170, 50470, 51305, 54056, 56235, 57505, 57806, 57814, 58009, 60498, 61496, 62432, 63109, 63362, 65586, 67683, 68569, 70712, 70894, 75425, 78806, 79314, 80470, 80477, 80701. — Kihúztak ezenkívül mintegy kétezer sorsjegyet 150 pengős nyereménnyel. A legközelebbi húzás e hó 17-én hétfőn lesz.

— Tankönyvek, iskolaszerek a legnagyobb választékban Gárdos könyvesboltban, Ref. püspöki palota.

— A lugosi román polgármester indítványára uccát neveznek el Petőfiről. Mirescu polgármester indítványt nyújtott be a városi tanácsban, hogy Petőfi Sándorról uccát nevezzenek el. A polgármester indítványát azzal indokolja, hogy Petőfi szelleme nemcsak a magyarságnak, hanem minden kultúrmentnek nagy kincse és Lugos városa kulturális kötelességét teljesíti, ha a nagy költő emlékét megőröki.

— Varni, szabni kitűnő módszerrel tanít dr. Balázs né női divatszalonja, Piac 89.

— Búza- és búzacsómagkiosztás. Az aszállykárt szenvedett elepi és hegyesi gazdák, kiknek a hatóság kölcsön-vetőbúzáat engedélyezett, a részükre biztosított búzamenyiséget hétfőn, szeptember 17-én délelőtt vegyék át a hegyesi Jónatanán. A Debreceni Gazdasági Egyesület figyelmezteti az igényjogosultakat, hogy késedelem esetén nem juthatnak hozzá.

— Százvezek megelégedéssel használják a Milodin arckenőcsöt. Beszerzhető: mindenütt. Piac u. 75.

— A Homokkert birtokossága 1934. évi szeptember 16-án délután 4 órakor az Olvasókörben közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Mult közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 2. Évi jelentés. 3. Intéző bizottság újjászervezése. 4. Burkolási költség ügye. 5. Esetleges indítványok. Felkértnek az érdekelte birtokosok minél nagyobb számmal megjelenésre.

— Egy pincsikutya gazdája kerestetik. Unger István dr. járásbíró kérésére közöljük, hogy a járásbíró úr egy nagyon értékes sárgás-fehér pincsi talált, Aki nek egy ilyen kutyája elveszett, jelentkezze a járásbíró úr hivatali helyiségében (Deák Ferenc ucca 17., III. em.).

— Ideges embereknek és lelkibetegeknek az igen enyhén ható, mindig meghízható természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel éhgyomorra egy pohárral bevéve — rendes bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt.

— Fillérekért nem, de néhány pengőért már maradandó értéket vásárolhat Halász ékszerésznél.

— Táncos összejövetel. A Függetlenségi Kör kebelében alakult „Kalászgárda” vígalmi bizottsága vasárnap, e hó 16-án rendezti szonnyító családi jellegű batus összejövetelét táncal egybekötte a Függetlenségi Kör összes helyiségeiben. Tekintettel arra, hogy ez a terminus Kossuth Lajos születésnapjának az évfordulójával esik össze, ez alkalomból meghívta a Kossuth Dalárdát is, így a jelenlévőknek módjukban lesz gyönyörködni azokban a szép dalokban, amelyeket ez a jó hírnévnek örvendő dalkör ez alkalommal fog előadni. A mulatság iránt igen nagy az érdeklődés. Beleptidj nincs. Ruhatar kötelező.

— Német nyelvtanfolyam az Ujságíró Clubban. Idegen nyelvre mindenkinek szüksége van. Ez a cél vezette az Ujságíró Club vezetőségét, mikor elhatározta, hogy 50 filléres óradíjjal mellett a nagyközönség részére a legjobb tanerők bevonásával nyelvtanfolyamokat rendez. A német nyelv előadására sikerült megnyerni dr. Bácsy Ernő kollégiumi szeminárium lektort. A tanfolyam kezdők és külön haladóknak részére lesz, azokon 16 éven felüliek vehetnek részt és egy-egy csoportban 10—12 hallgató lesz. A tanfolyam szeptember közepén kezdődik és 1935 június végéig tart, heti 2 órán át. Az egész tanfolyam 80 órából áll. Tandíj óránként 50 fillér és ez havi 5 pengős részletekben is fizethető. Beíratkozni lehet d. e. 11—1 és d. u. 6—8 óra között az Ujságíró Clubban (Piac u. 26., I. em.).

Karácsony Sándor magántanári előadást hirdetett

Nagy örömmel adott hirt annak idején a Független Ujság arról, hogy Karácsony Sándor dr.-t, a kiváló pedagógust, a haladó magyar fiatalok egyik szellemileg és etikailag egyaránt kiváló vezetőjét a debreceni tudományegyetem bölcsészeti kara a pedagógiai szakon magántanárjra habilitálta.

A kiváló tudós, aki egyben egyik legszuggesztivebb előadója a mai Magyarországnak és aki főleg magyar népnevelési ügyekben igen kiváló gyakorlati és elméleti specialista: szeptemberben már előadást is hirdet.

Nem kétséges: előadásának — az adott körülményekhez képest — óriási hallgatósága lesz.

Jegyezze fel a címünket!
Nyomtatvány
Könyv Klise

szükséglete beszerzésénél forduljon bizalommal hozzánk!
Szépen dolgozunk!
és jutányos áron!

Nagy Károly és Társai
könyvnyomda • könyvkötészet • vonalozó intézet • üzleti könyv nyár-klise műintézet
DEBRECEN, Ferenc József ut 49.
TELEFON 20-18.

SPORT

A SZÉZON LEGSZEBB MÉRKŐZÉSÉNEK IGÉRKEZIK A VASÁRNAPI NYKISE-DVSC MÉRKŐZÉS

A vasárnapi amatőrprogram egyetlen elsőosztályú bajnoki mérkőzése a DVSC-NyKISE mérkőzés lesz a DVSC pályán. A két ellenfél játssza ma a PMAV után a legszebb futballt az amatőrök között, ami érthető is, mert mindkét csapatban szerepelnek még olyan játékosok, kik a régi amatőrvilágban is számottevők voltak. A DVSC-ben játszik ismét a visszaamatörizált volt profijátékos, Mertin Lajos, akivel a DVSC lényegesen megerősödik.

Az érdekes és izgalmasnak ígérkező mérkőzés fél 4 órakor kezdődik. Előtte a DVSC II.-Vilanygyár II. csapatai játszanak.

A Keletmagyarországi Labdarúgó Alszövetsége abból az alkalomból, hogy Ferenczy Károly, az alszövetség elnöke tíz év óta áll az alszövetség élén, mint elnök, 1934 szeptember 20-án, csütörtökön este fél 9 órai kezdettel a Gambrius-étteremben társasvacsorát rendez az alszövetségi tisztújító közgyűlés folytatásaképpen és ez alkalommal meleg és bensőséges ünnepségekben kívánja részesíteni Ferenczy Károlyt, az alszövetség érdemeiben gazdag vezetőjét. A KLASZ felkéri mindazokat, akik az ünnepi vacsorán részt óhajtanak venni, hogy ezt a KLASZ helyiségében bejelenteni szíveskedjenek. Piac u. 77., II. emelet.

Felkérem a Debreceni Katolikus Népszövetségi Sportegyesület összes játékos tagjait, hogy f. hó 15-én este fél 7 órakor a Katolikus Otthonban (Kandia u. 17.) jelenjenek meg. Intéző.

A ref. gimn. házi úszóversenye. E hó 14-én, pénteken délután 5 órai kezdettel rendezte meg a ref. gimn. intézeti úszóversenyt szépszámu és lelkes közönség előtt. Eredmények: 100 m. mellúszás: 1. Jakabovits J. 1:34.8. (Int. rekord!) 2. Király Antal, 3. Vásáry I. 100 m. hátúszás: 1. Szilvási L. 1:32.7 (int. rekord!), 2. Benkő Károly, 3. Szép Gy. 100 m. gyorsúszás: 1. Szilvási T. 1:13, 2. Cseke Gy., 3. Lengyel. 3x50 m. gyors staféta: 1. VII. b. oszt. (Bodrogközy, Szép, Szilvási). 3x50 m. vegyes-staféta: 1. VII. b. oszt. csapata. 400 m. gyorsúszás: 1. Szilvási 5:51 mp. (int. rekord!), 2. Péterffy. 50 m. gyorsúszás: 1. Faubl, 2. Kocsár. 50 m. gyermek mellúszás: 1. Harsányi, 2. Kocsár. A verseny hibátlan rendezését v. Váry Sándor testn. tanár, Bitskey Zoltán úszótréner és dr. Sajó uraknak köszönheti az intézet úszószakosztálya.

KÖZGAZDASÁG

AREMELKEDES VOLT A TERMÉNYTÖZSDÉN

Határidőzlet:
Búza: október 15.76, 83, 90, 93, 92, 90, 89, 80, 78, zárlat 15.77-78, március 16.96, 17.01, 04, 06, 08, 07, 05, 04, 16.96, zárlat 16.96-97.
Rozs: október 12.62, 64, 68, 70, 69, 70, zárlat 12.66-68, március 13.65, 70, 75, 70, 69, 68, 70, 69, 66, zárlat 13.66-67.
Tengeri: szeptember 12.55, 50, zárlat 12.50-60, május 11.27, 30, 36, 44, 52, 42, 50, 48, 46, zárlat 11.43-45.
Készárúzet:
Búza: tiszai 77 kg. 16.20-16.40, 78 kg. 16.35-16.55, 79 kg. 16.50-16.70, 80 kg. 16.60-16.80, ftiszai 77 kg. 15.85-16.00, 78 kg. 16.00-16.15, 79 kg. 16.15-16.30, 80 kg. 16.25-16.40.
Rozs: 12.20-12.60, sörárpa 15.75-

19.75, tak. árpa 14.25-14.90, zab 13.35-13.80, tengeri 12.60-12.80.

A készárúvásáron tiszai búza 5 fillérrel drágább, egyéb búza nem változott, rozs 5-10, zab 15-25, tengeri 5-10, árpa 15-25 és búzakarpa 5 fillérrel drágább.

BUDAPESTI ÁLLATVÁSÁROK.

Budapest, szeptember 14. A mai ferenfvárosi sertésvásárra felhajtottak 153 rarab sertést. Az irányzat és az árak változatlanok.

A mai borjúvásárra felhajtottak 568 darab borjút. Árak élőszűlyban kg-ként: I. 76-80, kivételesen 82-84, közepes 71-75, silány 58-70 fillér. Az irányzat élénk volt. Az árak kg-ként 3-4 fillérrel emelkedtek.

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK

1 angol font 16.90-17.30, 100 cseh korona 14.02-14.20, 100 dinár 7.80-8.30, 100 dollár 335.80-339.80, 100 francia frank 22.30-22.50, 100 lei 3.42-3.46, 100 líra 29.90-30.25, 100 osztrák schilling 80.00-80.70, 100 svájci frank 110.70-111.65.

A szinarany kilója 5545-5560 pengő.

Háztartási alkalmazottat keres?

A leggyorsabban a Független Ujság apróhirdetése útján találja meg.

Szombaton: Csak felnőtteknek! „TITKOS SZOLGÁLAT”, izgalmas kémdráma Mady Christians, Paul Hartmann főszereplésével. Megelőzi: „ÉLJEN AZ ELNÖK”. — Előadások: 7, 9 órakor.

MOZI

FEKETESZÁRÚ CSERESZNYE

Richard Boleslawsky rendezte ezt a filmet és ez a rendezés tökéletes. Hunyady Sándor csodaszép drámáját igazi művészettel dolgozta vászonra a világhírű rendező. A mese maga gyönyörű, ezt már nem is kell ismertetni, hiszen ez a dráma annak idején a színpadon is óriási sikert aratott, de a színészek játéka és a felvételek valódi élményt nyújtottak a nézőknek. Amellett, hogy magyarul énekelnek és magyarul csendül fel a „Feketeszáru cseresznye” édesbús dallama, a film igazi propagandája a magyar eszméknek, de sehol sem túlzott irredentizmussal, hanem a legfinomabb eszközökkel. A színészek közül ki kell emelni Walter Huston játékát. Ez a vérbeli, talentumos művész olyan tökéletes ábrázoló készséggel rajzolta meg Dusan alakját, hogy figurája valósággal lenyűgözőleg hatott. De elsőrangúak voltak a többiek is, elsősorban Irina szerepében Kay Francis és mint Pétery főhadnagy, Nils Aster.

A kísérő műsor rendkívül érdekes és szórakoztató, úgy hogy a Vigaszínház ismét hatalmas sikert fog aratni.

A kisértetek háza

Bűnügyi regény a filmvilágból

Írta: FOREST WHITE

Fordította: VÉCSEY LEO

(36)

— Árnyék? — ismételte Cooly szinte megijedve — ne haragudjon, Stuart Cheers, de kérem, magyarázza meg érthetőbben szavait.

— Nagyon szívesen, Cooly. Ezekkel a szavakkal Stuart Cheers a zsebébe nyult s azt a kis dobozt húzta ki belőle, melybe annakidején a kis filmtörédeket tette.

— Tessék, Cooly — mit gondol, mi ez?

— Valószínűleg egy darab szövet, selyem, vászon, vagy ehhez hasonló.

— Nézze csak meg közelebbről! Van egy nagyítója kéznél?

— Igenis!

— Tehát tessék! A véletlen egyszer segítségemre jött s mondhatnám, hogy az ucca szemetjéből szedtem ki ezt a fontos bizonyítékot.

Cooly figyelmesen nézegette nagyítóján keresztül a képet.

— Azt hiszem, Stuart Cheers, hogy ez a fölvétel éppen a végzetes pillanatot ábrázolja.

— Eltalálta. Ez az a pillanat, amikor Chloé a kigyó fejét Astori melléhez szorította. Kérem, csak figyelje egészen pontosan. A képen Mabel Moon kezét is látja, azt, amelyben a kigyó fejét tartja. Haenm...

— Hanem, Stuart Cheers?

Figyelje, kérem, az ujjak állását! A kigyó nyaka alatt, a gyanusan meggörbített hüvelykujj hegye és a kéz többi része között fekete árnyék húzódik, melynek egyetlen magyará-

zata az, hogy Mabel Moon ebben a kezében egy kis tárgyat tartott eltitkolva.

XXII. FEJEZET

Az ismeretlen bosszúálló.

Cooly nem válaszolt mindjárt, hanem még egy jó ideig figyelmesen vizsgálta a kis képet.

— Tényleg, igaza van, én is azt látom, de vajjon mit gondol ön, mi lehet az a kis tárgy, amit Mabel Moon a kezében tart? — kérdezte végre Cooly.

— Már régen töröm rajta a fejem, de nem tudok rájönni. Először egy kis törre gondoltam, de ebben az esetben az ujjak tartása megmagyarázhatatlan s ha jól emlékszem, a halotti szemle megejtésénél a testen nem fedeztek fel nagyobb sebet. Azután egy türe gondoltam, de ez sem lehet. Nem tudom, hogy mi lehet, de ez sem lehet. Nem tudom, hogy mi lehet, de az árnyék az ott van és ott marad végérvényesen.

— És most figyeljen kérem ide, Stuart Cheers! Tegyük fel, hogy Ada Negrininek igaza volt, Mabel Moon gyilkolta meg Rita Astorit. — Azt a bizonyos árnyékot is figyelembe vehetjük s föltételezhetjük azt is, hogy az a kis szerszám, mely Mabel Moon kezében volt, okozta Astori halálát. Mindezek után most azt kérdezem öntől, Stuart Cheers: Található-e a világon Mabel Moonon ki-

vül még egy ember, aki bebizonyíthatná, hogy Mabel Moon kezében abban a pillanatban, amelyben a kigyó fejét Astori mellé tette, más is volt? Találhatunk-e egy ilyen embert? Kérem, válaszoljon, Stuart Cheers! Mit gondol ön erről? Hogyan képzelet ezt el? Mert ez az egyetlen dolog, ami engem most legjobban érdekel.

Stuart Cheers egy ideig gondolkodott.

— Igazi elfogható bizonyítékaink nincsenek! Mabel Moon kihallgatása sem világította meg jobban az ügyet. Egyetlen dolog, ami megmaradt nekünk, az a kis kép, melyen a fölvétel kritikus pillanata látható. De kérem, Cooly, önnél vannak a Los Angelesben lefolytatott vizsgálat aktái?

— Igenis! Hiszen ön tudja, az ön kérésére kértük el az aktákat Stephensontól.

— Akkor kérem, ha nem okozok nagy nehézséget önnek, adja elő ezeket.

— A legnagyobb készséggel.

Cooly az iratszekeréhez ment s egy iratszóval kezében tért vissza. Keresgált a zakták között s egyet kivéve, Cheersnek nyújtotta:

— Tessék, itt van a jegyzőkönyv, melyet Stephenson barátunk vett fel, Stuart Cheers, Dreamly, Mabel Moon és dr. Fielding vallomásairól.

Stuart Cheers átiutotta az írást s azután fejét rázva így szólt:

— Ez semmi különöset nem tartalmaz. Ezt én már itt mind régen tudom. Ujra megállapíthatjuk azt, hogy az, ami a színpadon történt, akkor csak hirtelen lelkesedést válthatott ki a jelenlevő két emberből, mert mindkét nő játéka nagyszerű volt. A tragikus vég csak azután tudódott ki. Dr. Fielding- akit azonnal a hely-

színre hívtak, szintén nem tudott semmit. Megállapította, hogy a művészno morfinista volt s bűnének áldozatául esett. Azt is mondta, hogy ő ezt előre tudta s figyelmeztette is a művésznőt, aki ez egyszer, — hogy szokása szerint, agyongyötört idegeit lecsillapítsa s magát a játékra laklamassá tegye — a szokott adagnál kissé többet vett magához, amit szervezete már nem bírt el. Ezt elfogadhatónak találom.

— Ezt é nis annak tartom! De végeredményben akkor mégis csak a mi kriminalistikai ügyességünkre van szükség.

— Minden esetre! És éppen ezért örülök Ada Negrini levelének, mely segítségemre jött. Nagyszerű körülmény az is, hogy Ada Negrini Los Angelesben lakik Astori házában s ha jól tudom, Hollywood vagy Los Angeles Mabel Moon tartózkodási helye is.

— Igen! De milyen szempontból fontos ez önnek?

— Igy akarom Mabel Moonnal szemben bizonyítékaimat megszerezni, aki, ha jól ismerem, saját lelkiismeretének lesz áldozata. S ebben a dologban lesz szükségem Ada Negrini segítségére. Mabel Moont én már régen figyelem. Természetesen nem a valóságban, hanem csak a filmen. Láttam Cleopatra halálában s láttam őt, mint Anna Boleyn. Érzelmes lény ez a nő s ha van valami titka, annak okvetlenül ki kell pattanni. Az ilyen természet nem tud semmit eltitkolni, csak idő kérdése minden. Ezért alapítom nyomozásom sikerét főképpen a psychoanalízisre. De nemcsak erre egyedül.

— Hanem még mire, Stuart Cheers?

(Folytatjuk.)

ze fel
nket!
atvány
és Társai
Józset ut 49.
20-18.

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szög két napilapban, a Debreceni Független Újságban, a Debreceni Újságban HÉTKÖZNAPO 40 FILLER, VASÁRNAP 60 FILLER.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. Telefon: 32-12.

Betöltendő állás

Jómegjelenésű
helyi ügynököt textil részlet-eladáshoz felveszek. Cím a kiadóban. 183

Bejárónót
15-re keresek. — Jelentkezés szombat és vasárnap Piac u. 34. I. em. 179

Szolga
és kifizető, kerékpározni tudó, felvétetik. Kohn, Monostoripályai út 14. 1599

Özvegyasszonyt
14-15 éves leánykával keresek tanyára mindenesnek. Értekezni lehet Szent Anna u. 30. Hanaknénál. 3991

Rádióeladók,
címszerzőket felveszek. Rádióüzlet, Kálvintér 2. Előnyös feltételekkel. 4001

Kitűnő
bizonyítvánnyal mindenest — azonnalra keresek. — Seeberg, Arany János ucca 35. 4008

Bejárónót
keresek azonnali belépésre. Jelentkezés délután 4-6 között. Rothermere 57. 4006

Mindenes
jó bizonyítvánnyal felvétetik. — Arany János ucca 35. sz. 4003

Gyakorlott
szakavatott ápolónót keresek azonnalra női beteghez. Stern, Varga 27. 1548

Fűszeres segédet,
fiatalt felveszek. Weisz Béla, Berettyóújfalu. — Érdeklődni: Adorján-cégnél, Debrecen, 1558

Ügyes
detailista segédet keres Lindenfeld, Dégenfeld tér 7. 1551

Mindenes leány
jó bizonyítvánnyal azonnalra felvétetik Arany János u. 19. uccai emelet. 1549

Takarító
bejárónót felveszek Békési kozmetika, Püspöki palota I. em. 31. 180

Bejárónót
keresek délutáni elfoglaltságra, Klein, Dégenfeld tér 3. délután 6-7 között. 1552

Kiszolgáló
férfi vagy nő italmérésbe felvétetik Révi, Nyugati 2. 1553

Főzőnő
jó bizonyítvánnyal felvétetik Piac ucca 16. II. emelet 4. ajtó. 155

Német kisasszonyt
keresek 3 éves kislányhoz. Címeket kérek leadni a kiadóhivatalba. 1541

Kifizető
felvétetik. Miklós u. 2., úriszabóság. 1507

Keresek
II gimnázista, III. elemista fiam mellé nevelőnőt. Németet tudó előnyben. Cím a kiadóban. 1561

Részes-kertészt
felveszek 1800 öles gyümölcs-, szőlő, konyhakertbe. Hirlap-iroda, Széchenyi 6.

Kiadó lakás

Uri családnál
csinosan bútorozott, teljesen különbejárátú szoba, fürdőszoba használattal, esetleg teljes ellátással kiadó. Cím Ehrenfeld, — Péterfia 48., keresztépület. 108

Különbejárátú
szobák kiadók, egyetemi és középiskolai tanulókat teljes ellátásra elfogadok, Szent Anna u. 9., I. emelet. 1145

Különbejárátú
bútorozott szoba esetleg ellátással parkírozott udvarban kiadó. Rákóczi v. 35. 1514

Kétszobás,
konyhás, kamarás lakás azonnalra kiadó. Varga ucca 12. S

Bútorozott
egy- és kétágyas szobák úricsaládnál kiadók. Simonyi út 6., földszint. 1402

Uccai
csinosan bútorozott szoba 1-2 személyre fürdőszobával 15-re kiadó. Széchenyi ucca 12, uccai lakás. 178

Különbejárátú
csinosan bútorozott szoba egy-két személy részére kiadó. Piac 58., I. em. 17. 1501

Október 1-re
kétszobás udvari lakás kiadó. Miklós ucca 17. 1542

Simonyi út 11.
szobák ellátással vagy anélkül olcsón kiadók. 1560

Komlóssy út
37. szám alatt magános házaspárnak az egyetemenél, kies helyen kétszobás lakás bérbeadó. 3997

Négyoszobás
komfortos lakás külön kerttel novemberre kiadó. Szent Anna u. 29. sz. 3995

Modern
uccai 3 szobás, fürdőszobás lakás novemberre kiadó. Barna ucca 11. 3990

Különbejárátú
bútorozott szoba központi fűtéssel kiadó. Svetits bérház, — Lengyel házmeister. 1546

Két szoba,
fürdőszoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás Simonyi u. 48. alatt kiadó. Értekezni dr. Arvai ügyvéd, Első Takaré. 4002

Kiadó
uccai kétszobás, összkomfortos urilakás mérsékelt bérért novemberre, Tekei ucca 13. sz. 3994

Urias
kényelemmel berendezett garzonlakás. Deák ucca 6. Értekezni: 17 órakor. 1522

Központon
hatszobás (hárombejárátú) novemberre, bolt azonnal kiadó. Csapó 19.

Lakást keresők

Két-háromszobás
modern lakást keresek Széchenyi ucca környékén. Telefon: 33-06. 181

Hallgató
bútorozott szobát keres fürdőszoba használattal, esetleg ellátással. Választ azonnal kérek „Keresztény” jellegre kiadóba. 4009

Kétszobás
fürdőszobás komfortos lakást keresek novemberre. Címeket „Fixfizetés” jellegre kiadóhivatalba. 1550

Üzletek

Kiadó
két üzlethelyiség (Bethlen-Honvéd ucca sarkán) tetszés szerint átalakítva. Péterfia 48., uccai emelet. 1547

Kiadó
tengerigőre és egy üzlethelyiség. István út 15. 3992

Üzlethelyiség
Rákossy Jenő u. 5. szám alatt. Kiadó. Érdeklődni a házfelügyelőnél. 1496

Ingatlan

A város közelében
9 és 27 hold föld eladó. Értekezni: Könyök u. 8. sz. 439

Eladás

Chevrolet-autó,
üzemképes, eladó. Kellő garanciával esetleg részletre is. — Csapó ucca 10., az udvarban. 8

Érdekes csigagyűjtemény,
kb. 800 darab, egészben eladó. Csapó ucca 10., udvari lakás. 9

Csomagolt
és tömb teavajak naponta friss érkez-sű kapható. Kávét friss pörkölésűt vevő előtt pörköljük. Deutsch Lajos, Deutsch Albert és Fia. 1449

Egy
női téli barna kabát eladó. Értekezni: Nyugati u. 34. sz. 440

Boroshordók
eladók, 50 hektó, borszivattyú, borszűrő. Bővebbet Borozóban, Széchenyi u. 19. 3996

Ford-személyautó
alkalmi vétel, kifogástalan, — üzemképes állapotban eladó. Értekezni Piac u. 7., könyvüzlet. 3998

Kályhák,
tűzhelyek, körcsövek, hőfokozók, diákágyak, szénkúpák, faládák Nagy vasüzletében, Csapó kanyar. 3755

Mérlegek,
súlyok, takaréktűzhelyek olcsón beszerezhetők. Kigyó ucca 57. Javításokat felelősséggel. 309

Tégla és cserép
legjobb minőségben kapható Tóth és Sebestyén téglagyárból. Fürdő u. 2. Telefon 2610. 544

Ruhaszekrények,
ágyak, ruhaneműek, télikabát, hegedű, tűzhely eladó. Varga ucca 16. 1546

Eladó
huszonnégyesoros kanalas vetőgép. Megtekinthető Földesen, Erdélyi Lajosnál. 4019

Eladók
antik és modern fotelek kis asztalkák, kis vitrin, spanyolfal. — Miklós 51. Ceglédy. 1554

Iskolaruhák
óriási választékban legolcsóbban Weisz Sándor férfi, fiú és gyermekruha áruházában, Csapó ucca 10. 1310

Bútor

Gyermekkosci,
Vasbútorgyár elismert legjobb és legszebb gyártmánya, beszerezhető közvetlen a gyártelepen és a városi mintalercakban. — Piac u. 70., valamint Kántor Ernő és Társa cégnél. 4339

Kaukázusi
dió hálósobabútorok, konyhaberendezések minden elfogadható árakban árusíthatnak. Király u. 1. Udvari bútorraktár! 1517

Modern
új bútorok minden elfogadható árban árusíthatnak. Piac 83., udvarban! 1517

Rádió

Rádiókölcsönzés,
karbantartás, javítás, gramofon-, porszívókölcsönzés. Sol-tész Kálvintér 2. sz. 4000

Rádió
hangszóróval egybeépítve, garanciával 55 P. Accumulátor-töltés — 70. Rádióátépítés. Villanyszerelés. Tóth István Hatvan ucca 17. 1115

Vétel

Megvételre
keresek összekötő magyar perzsaszőnyeget. Cím a kiadóban. 132

Mérleget
10 kilogramosat, jó karban levőt, megvételre keresek. — Klór, Gázgyár u. 4. 182

Ellátás

Uricsaládnál
középkolások, egyetemi hallgatók központi fűtéses szobát és elsőrendű ellátást kaphatnak. Batthyány ucca 17., féler. 4. 1523

Uricsaládnál
középkolások elsőrendű ellátást kaphatnak mérsékelt áron. Francia, német társalgás. Piac 58., I. em. 17. 1501

Oktatás

GYORS- ÉS GÉPIRAS
tanítást a legmodernebb pedagógiai elvek szerint rendkívül gyorsan és teljes sikerrel vállalok. Állami vizsga, állami bizonyítvány. — Havi pauszál árak: 5-10-15 és 20 pengő. Fried Sándor középkolákra és felső keresk. iskolákra képesített szaktan. Piac ucca 44., az udvarban.

Pogress nyelviskolában
Piac 49. angol, francia, német nyelvtanítás — magánórákban, csoportosan. 1510

Különbéle

Férfiöltöny
tisztítás és vasalás csak P 3.— Weisz kelmefestő, Arany János ucca 20. sz. Gyász esetében 24 óra alatt fest. 1132

Uj cím
Kőváry szűcsmeister Piac 38. Bundák, boák, prémbőrök nagy választékban. Alakít, javít. 1207

Fehérnemű
javítást, stoppolást vállalkol olcsón, kifogástalanul. Tekei ucca 29. 82

Házivarrónő
napi 1 pengő 80 fillérért fehérnemű és felsőruhavarrást vállal. Cím: Hatvan u. 71. Tollüzletben. Vendég ucca saroktól 3-ik üzlethelyiség. 91

Setter
találtatott. Jogos tulajdonosa átveheti: Pozsonyi út 3. Honvéd kórház. 433

Raktárt
keresek sürgősen bútorok beraktározni, lehetőleg központonban. Cím a kiadóban. 3993

KÉT NAPILAPBAN
40 FILLÉRÉRT
közöljük 10 szavas
APROHIRDETÉSÉT

hétköznap, vasárnap 60 fillérért.
KÉT NAPILAP

sokezer olvasója olvassa nálunk feladott apróhirdetését napon-ta, ennél fogva

a nálunk feladott apróhirdetés biztos eredményt hoz.

Debreceni Független Újság

A kiadásért felelős: Thury Levente.

Laptulajdonos a Debreceni Független Újság vállalat.

Nyomatott Nagy Károly és Társai körforgógépén, Debrecen, Piac ucca 49 szám alatt.